

Nr 378.

Av herr Sandström m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1945, m. m.

I en den 23 mars 1945 dagtecknad proposition nr 256 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1945.

Såsom av propositionen framgår har 1944 års allmänna skattekommitté utarbetat förslag till bestämmelser rörande krigskonjunkturskattens avveckling. Kommittén, som icke ansett det ankomma å densamma att framlägga något förslag angående tidpunkten för en sådan avveckling, har emellertid för vinnande av en överskådlig formulering av de föreslagna författningsbestämmelserna ansett nödvändigt att arbeta med en viss antagen tidpunkt, efter vilken uppkommande vinster icke skulle underkastas krigskonjunkturbeskattnings. I författningsförslagen har denna tidpunkt angivits till 1944 års utgång.

I flertalet av de över kommitténs förslag avgivna yttrandena har framhållits, vilka betydande olägenheter, som äro förenade med krigskonjunkturbeskattningsen, och en avveckling av skatten per den 31 december 1944 förordats. Jämväl departementschefen vitsordar i den föreliggande propositionen, att de olägenheter, som äro förenade med denna skatteform, framträda allt starkare ju längre tidsavståndet blir mellan det aktuella beskattningsåret och jämförelseåren. Likväl finner departementschefen tiden ännu icke vara inne för framläggande av förslag om skattens avveckling.

I den av planeringskommissionen i yttrandet över kommitténs betänkande åberopade promemorian har frågan om krigskonjunkturskattens avveckling blivit föremål för en ingående behandling.

I berörda promemoria anföres bland annat, att de *skäl av psykologisk natur*, som vid krigsutbrottet och tiden närmast därefter kunde anses ha talat för införande av krigskonjunkturskatten, uppenbarligen sedermera alltmer förlorat i styrka och för närvarande endast i ringa grad torde göra sig gällande. Vad man i främsta rummet åsyftade var att stävja osunt spekulationsintresse och att till det allmänna indraga »gulaschvinster». Erfarenheten visar emellertid, att krigskonjunkturskatten till den ojämförligt största delen antingen härflutit av en ur allmän synpunkt önskvärd mer- eller nyproduktion eller ock rent slumpvis belastat företag, vilka av en eller annan anledning råkat redovisa dåliga vinstresultat för jämförelseåren. För ett framgångsrikt bekämpande av de befarade osunda tendenserna inom affärslivet har den alltmer omfattande kontrollen över prisutvecklingen och andra åtgärder från samhällets sida visat sig vara vida effektivare än krigskonjunkturbeskattningsen. Alldeles särskilt gäller detta med de former för pris-

övervakningen, som gälla efter prisstoppets införande. Någon anledning att bibehålla denna beskattning såsom ett medel för bekämpande av osunda tendenser av angivet slag synes därför icke längre föreligga.

Även om de *statsfinansiella synpunkterna* från början icke tillmättes nämnvärd betydelse, har sedermera en viss vikt lagts även på den sidan av frågan. Det må emellertid till en början erinras om, att beloppet av de genom krigskonjunkturbeskattningen inflytande skatteintäkterna är obetydligt i jämförelse med statsbudgetens nuvarande omfattning. Av budgetredovisningen inhämtas, att taxeringen nådde sitt maximum 1943 med en uträknad krigskonjunkturskatt av 65,3 milj. kr., varav icke mindre än 45,7 milj. kr. påförts provisoriskt. Samtidigt framgår av budgetredovisningen för budgetåret 1943/44, att nettointkomsten av skatten, efter restitutioner på 7,2 milj. kr., stannade vid 55,6 milj. kr., inklusive den provisoriska skattepåföringen. Utfallet av 1944 års taxering visar en nedgång i jämförelse med föregående år med 7,8 milj. kr., i det att skattens uträknade belopp uppgår till 57,5 milj. kr., varav 37,1 milj. kr. endast provisoriskt påförts. I årets statsverksproposition beräknas inkomsterna därav till allenast 50 milj. kr. mot en total omslutning av en i stort sett balanserad driftbudget å 3 240 milj. kr.

Redan skattebeloppets relativt sett ringa storlek gör att statsfinansiella skäl näppeligen kunna tillmätas någon avgörande betydelse, då det gäller att väga skälen för och emot en omedelbar avveckling av beskattningsformen. Härtill kommer, att det ur statsfinansiell synpunkt till och med torde kunna ifrågasättas, om krigskonjunkturskatten överhuvud taget givit något nämnvärt netto, därest man beaktar den produktionshämmande inverkan, som redan skattens existens måste anses hava utövat, och de otvivelaktigt mycket stora kostnader för näringslivet och det allmänna, som det därav föranledda deklarations- och taxeringsförfarandet medfört.

Det torde för övrigt ur statsfinansiell synpunkt kunna ifrågasättas, om en omedelbar avveckling av skatten och ett därtill knutet avräkningsförfarande komme att totaliter ge ett nämnvärt sämre utbyte av skatten än om denna bibehålles över 1945. Bibehålles skatten ytterligare ett år, skulle först och främst därigenom möjliggöras ett utnyttjande av de provisoriska skattepåföringarna under denna tid med de restitutioner, som härav kunna föranledas. Än mera betydelsefullt bleve emellertid, att 1945 sannolikt kommer att medföra inkomstminskningar för många av de industrier, särskilt inom verkstadsrörelsen, som hittills hårdast drabbats av krigskonjunkturskatten med härav följande minskningar av det inkomstunderlag, som skall ligga till grund för såväl 1946 års beskattning som avräkningsförfarandet, medan å andra sidan eventuella inkomstökningar, exempelvis inom skogsindustrierna, torde komma att väsentligen motvägas av tidigare inkomstminskningar, till vilka hänsyn skall tagas vid avräkningen. Det kan sålunda icke tagas för givet, att summan av skatten på 1945 års rörelse och på de genom avräkningsförfarandet framräknade vinsterna blir större än vad ett avräkningsförfarande i enlighet med skattekommitténs utgångspunkter skulle ge. Alldeles uteslutet torde väl dessutom icke vara, att läget om ett år kan vara

sådant, att det av konjunkturpolitiska skäl kan visa sig olägligt att överhuvud taget uttaga krigskonjunkturskatt på 1945 års rörelse eller på de genom ett avräkningsförfarande framkommande vinsterna.

Då det ifrågasättes, att ett bibehållande av krigskonjunkturskatten skulle kunna vara önskvärt ur *penningpolitiska och konjunkturpolitiska synpunkter*, synas motiven härför vara huvudsakligen tre. Ett skulle vara den minskning av köpkraftsoverskottet, som en indragning till det allmänna av här ifrågavarande inkomster skulle medföra, det andra att skattens existens skulle verka återhållande på företagens strävan att ernå prisförhöjningar å sina produkter och det tredje slutligen, att skattens bibehållande skulle kunna under den väntade inflationskonjunkturen verka inflationsdämpande främst genom sina produktionshämmande verkningar.

Vad det förstnämnda skälet angår, kan givetvis icke bestridas, att skatten medför en motsvarande minskning av de berörda företagarnas möjligheter att efterfråga varor. Men den reella betydelsen härav torde från penningpolitiska utgångspunkter vara ringa, eftersom skatten till alldeles övervägande del härflyter från ett mycket begränsat antal företag, vilka dessutom i regel torde ha den finansiella ställning, att de oavsett skatten kunna göra de investeringar, som de finna möjliga och önskvärda. Dessutom torde väl den investeringskontroll, som nu utövas, vara tillräcklig för att i stort sett tillgode önskemålet att förhindra icke önskvärda investeringar.

Att skattens existens i ett tidigare läge kunnat i vissa fall verka återhållande på företagens strävan att ernå prisförhöjningar å sina produkter är måhända sannolikt. Efter prisstoppets införande synes emellertid detta skäl väsentligen hava förlorat sin betydelse.

Beträffande slutligen skattens antagna inflationsdämpande effekt synes på goda grunder kunna ifrågasättas, om den icke tvärtom har haft och även i fortsättningen skulle få direkt inflationsfrämjande verkningar. Existensen av denna beskattningsform torde nämligen i icke ringa grad ha direkt förorsakat en minskning av varutillgången och därmed motverkat sitt eget penningpolitiska syfte. Å ena sidan torde det ligga i sakens natur, att en beskattningsform, som i förening med övriga skatter kan leda till att en företagare berövas upp till 90 % av vinsten på en ökad varuproduktion, måste medföra att intresset för att taga de med en sådan varuproduktion förenade risker och olägenheter blir mycket minimalt. Detta är så mycket mera olägligt ur varuförsörjningens synpunkt, som skatten drabbar icke blott vinstökningar, som uppkomma genom en på nyinvesteringar baserad produktionsstegring, utan jämväl vinster på en produktionsökning, som kan åstadkommas även utan varuförbrukande nyinvesteringar. Och å andra sidan leda de höga skattesatserna jämväl till att företagarna få ett starkt intresse av att redan under krigskonjunkturen göra en mängd — måhända i och för sig nyttiga — investeringar och reparationer, som mycket väl skulle kunna uppskjutas och som icke hava någon produktionshöjande effekt.

Det har gjorts gällande, att ett upphävande redan nu av krigskonjunkturbeskattningen skulle kunna verka inflationsbefrämjande genom de förvänt-

ningar om större vinstmöjligheter för företagen, som därigenom kunde tänkas göra sig gällande. En sådan fara torde dock icke vara sannolik, eftersom ju avräkningsförfarandet tvärtom kommer att just under den väntade inflationskonjunkturen belasta företagen med avsevärt ökade skatteutgifter. Visserligen äro de av skattekommittén gjorda beräkningarna angående avvecklingsförfarandets resultat ytterst osäkra, men de torde dock kunna ligga till grund för en uppskattning av den ungefärliga storleksordningen av detta resultat. Om man då utgår ifrån, att beskattningen av 1944 års mervinster skulle ge ungefär samma skattebelopp som det senaste taxeringsresultatet, skulle följden bli, att statskassan från krigskonjunkturskatten år 1946 skulle få ett tillskott av inemot 200 milj. kr. mot ungefär 50 milj. kr., om skatten bibehålles även över 1945, medan avräkningsförfarandet uppskjutes.

Om av ovan angivna grunder de för krigskonjunkturskattens bibehållande anförda penning- och konjunkturpolitiska motiven näppeligen kunna anses bärande, kunna å andra sidan starka konjunkturpolitiska skäl anföras, som direkt tala för en avveckling snarast möjligt.

Av alldeles särskild vikt ur såväl allmänna som företagsekonomiska synpunkter synes vara att beakta verkningarna av krigskonjunkturbeskattningens bibehållande under den ömtåliga omställningsperioden till fredsförhållanden efter krigets slut. Såväl statsmakterna som näringslivets representanter ha ägnat frågan om åtgärder av skilda slag för övervinnande av de befarade svårigheterna under denna period synnerlig uppmärksamhet. Uppenbart är, att de planeringar för effektivisering av produktion, handel och transportväsen, som utgöra en nödvändig förutsättning för en lyckosam framtid under fredliga förhållanden, måste ske i mycket god tid. Detta gäller icke blott omställningen efter krigets slut utan även och icke minst de åtgärder, som böra vidtagas för mötande av den befarade efterkrigsdepressionen. Om näringslivet icke skulle kunna verkställa dessa planeringsåtgärder utan den hämsko, ovissheten om tidpunkten för krigskonjunkturskattens upphävande innebär, komma de ansträngningar som icke minst från statsmakternas sida för närvarande göras i efterkrigsplanerande syfte säkerligen i stor utsträckning att icke leda till avsett resultat.

Av väsentlig betydelse är dessutom, att om beskattningen skulle bibehållas även i vad gäller 1945 års mervinster, en påtaglig risk föreligger för att såväl skatten på dessa vinster som den genom avräkningsförfarandet uppkommande skatteökningen komma att uttagas vid en tidpunkt — under år 1947 — då depressionstendenser måhända redan gjort sig starkt gällande. Och även om så icke skulle bliva fallet, torde dock vara i hög grad sannolikt, att man därigenom försuttit många möjligheter att i erforderlig tid vidtaga önskvärda förberedelser mot den kommande depressionen. Verkställes däremot avräkningsförfarandet per den 31 december 1944, kommer ett skattebelopp, flera gånger större än om avräkningsförfarandet uppskjutes, att inflyta i början av år 1946 och sålunda i omedelbar anslutning till den inflationskonjunktur, som man räknar med för den närmaste efterkrigstiden.

Beträffande *E-prisets höjd* synes skattekommitténs uttalande, att stor för-

siktighet måste iakttagas vid prisnivåns bestämmande, vara värt allt beaktande. Om den prisnivå, som skall ligga till grund för avräkningsförfarandet, kommer att ligga för högt, kunna konsekvenserna bli olyckliga, i första hand med hänsyn till dess ogynnsamma inverkan på de sunda bokföringsprinciper, som även ur allmän synpunkt äro i hög grad önskvärda, icke minst med tanke på efterkrigstidens påfrestningar. Härjämte skulle det starkt ökade arbete för beskattningsmyndigheterna, som en för hög prisnivå automatiskt skulle medföra, innebära ytterligare risker för taxeringsorganisationernas effektivitet. Slutligen skulle också en hög prisnivå kunna komma att direkt motverka statsmakternas penningpolitiska strävanden, i det att den skulle ge ytterligare näring åt farhågorna för en fortsatt försämring av penningvärdet. Att sätta E-prisnivån högre än vad som för dagen kan anses såsom en erkänd, bestående försämring av penningvärdet torde väl under alla omständigheter vara uteslutet, bl. a. på grund av den direkt inflationsdrivande effekt en sådan åtgärd skulle få såsom ett belägg för statsmakternas bristande tro på möjligheterna att förhindra en ytterligare försämring av penningvärdet. Ur statsfinansiell synpunkt torde för övrigt med visshet kunna antagas, att en högre prisnivå för avräkningen än den föreslagna skulle ge ett väsentligt sämre utbyte än vid förslagets bibehållande. Väl skulle det relativt begränsade antal företag, som redovisa lagerökningar, få en ökad skattebelastning. Om man godtager skattekommitténs — visserligen i och för sig osäkra — kalkyler, men exempelvis antager en höjning av E-prisnivån till 140 %, skulle detta betyda — bortsett från de nedjusteringar, som på grund av för hög nivå för vissa varor bleve nödvändiga — en höjning av det beräknade skatteutbytet å ca 130 milj. kr. med endast ca 8½ milj. kr. Höjningen av E-prisnivån inverkar ju nämligen endast på den del av lagerökningarna, som representeras av *levererade* varor. Men då samtidigt utjämningsavdraget av skäl, som nedan närmare klarläggas, måste höjas i motsvarande grad, alltså till 40 %, vilken höjning skulle komma samtliga skattskyldiga till godo, skulle härigenom uppkomma en minskning i skatteunderlaget av en storleksordning, som säkerligen komme att reducera skatten med ett mångdubbelt större belopp än det nyssnämnda. Av anförda skäl synes påtagligt, att avräkningen, sett ur det allmännas synpunkt, icke bör baseras på en högre prisnivå än den av skattekommittén ifrågasatta av 125 %.

I anslutning till vad nyss nämndes om nödvändigheten av att *utjämningsavdragets storlek korresponderar med den antagna förkrigsprisnivån* må anföras följande.

Redan vid införandet av krigskonjunkturbeskattningen framhölls av skatteberedningen, att ett villkor för att skatten icke skulle komma att verka anorlunda än som avsetts vore, att tillbörlig hänsyn toges till eventuell försämring av penningvärdet, så att skatten ej komme att verka som en skatt på dylik försämring. I anslutning härtill konstaterades, att en jämförelse med viss annan inkomst uppenbarligen ej kunde bli rättvisande, om den ej skedde i samma penningvärde, i anledning varav föreslogs, att jämförelseinkomsten borde angivas i beskattningsårets penningvärde. Vederbörande departements-

chef framhöll i anslutning till dessa skatteberedningens uttalanden, att en huvudsynpunkt vid utformningen av krigskonjunkturskatten borde vara att den komme att avse endast ökning av realinkomst och ej fiktiva vinster.

Då ett sådant hänsynstagande till penningvärdeförsämringen första gången ansågs böra ske, nämligen vid utformandet av bestämmelserna för 1942 års krigskonjunkturbeskattning, kom visserligen detta hänsynstagande då att ske i en form, som icke kan anses på ett tillfredsställande sätt tillgodose den huvudsynpunkt, departementschefen från början deklarerat såsom normerande för beskattningen. Den avvikelse, som på anförda skäl då gjordes från en av grundförutsättningarna för skatten, har medfört, att skatten under de gångna åren i betydande utsträckning kommit att utgöra en beskattning icke av verkliga mervinster utan av en genom försämring av penningvärdet inträdd nominell inkomstökning. De för denna avvikelse åberopade motiven äro emellertid av den art, att de i varje fall icke kunna tillämpas på ett avräkningsförfarande, vid vilket man utgår från att prisnivån definitivt stigit med viss procentsats i förhållande till den före kriget gällande. I och med det att man fastslår en sådan procentsats är också uppenbart att, på sätt skatteberedningen uttalat, jämförelsen mellan de vinster, som framkomma genom avräkningsförfarandet å ena sidan och jämförelseinkomsten å andra sidan, för att bli rättvisande måste ske i samma penningvärde. Detta betyder med andra ord, att om prisnivån antages definitivt höjd med en viss procentsats, samma procentsats måste tillämpas för det s. k. utjämningsavdraget.

De *taxeringstekniska svårigheter*, krigskonjunkturbeskattningen förorsakar, ha på sätt skattekommittén framhållit ökat för varje år. Den arbetsbörda denna beskattning medför blir ock för varje år allt tyngre för såväl de deklarationsskyldiga som för taxeringsmyndigheterna. Trots det arbete, som nedlägges å taxeringen, måste resultatet därav materiellt sett bliva alltmer otillfredsställande. Det ligger nämligen i sakens natur, att svårigheterna att avgöra, huruvida uppkomna merinkomster verkligen äro föränledda av kriget eller ej, öka i samma mån som förkrigsinkomstären ligga allt längre tillbaka i tiden. Detta är ett förhållande, som icke endast berör beskattningsnämnderna utan kanske i ännu högre grad de skattskyldiga i deras tillärnade dispositioner av ekonomisk art. Med hänsyn till den utveckling, som städse äger rum på det ekonomiska området, torde en jämförelse med de inkomster, som intjänats för 7 å 8 år sedan, näppeligen tjäna till någon ledning vid bedömande av vad som skall anses utgöra ett företags nuvarande normala inkomst.

Näringslivets fortsatta utveckling även under normala förhållanden skulle givetvis medföra en stegring av företagens inkomster, varför jämförelseinkomsten förlorar alltmera i betydelse av ett rättvist underlag för beräkandet av den beskattningsbara merinkomsten i förhållande till företagens normala förtjänst- och utvecklingsmöjligheter.

Det mycket krävande arbetet med taxeringen till krigskonjunkturskatt torde i icke ringa mån hava förorsakat en minskad effektivitet i det övriga taxeringsarbetet, varigenom dels den genom krigskonjunkturskattens bort-

fallande därvidlag ökade effektiviteten säkerligen skulle föranleda ökade statsintäkter av övriga skatter på grund av därigenom möjliggjord ökad kontroll i dessa avseenden, dels ock skulle den nu föreliggande oerhörda balansen i de högre beskattningsinstanserna, vilken till största delen just förorsakats genom krigskonjunkturskattemålen, kunna minskas till normal omfattning och allmänheten därigenom få snabbare slutliga besked i skattemålen.

De uttalanden från beskattningsnämnderna, som i förevarande sammanhang föreligga, bestyrka i hög grad de vådor för hela taxeringsorganisationens funktionsduglighet, som ett bibehållande av beskattningen medför.

Utöver vad sålunda i berörda promemoria anförts må ytterligare framhållas.

På sätt departementschefen anför torde slutavvecklingen icke kunna uppskjutas till dess konjunkturläget åter ter sig normalt och stabiliserat. Genom ett uppskov med avräkningsförfarandet komme en osäkerhet att vidmakthållas rörande den slutliga skatteplikten, som måste befaras medföra verkningar för näringslivet, vilka icke kunna vara önskvärda vare sig för det allmänna eller för de enskilda företagen. Denna synpunkt framstår desto betydelsefullare, eftersom den ekonomiska utvecklingen under efterkrigstiden sannolikt kommer att genomgå en följd av mycket särpräglade konjunkturlägen, av vilka måhända för en lång tid intet enda kommer att i högre grad motsvara vad man menar med »normal» eller »stabiliserad» konjunktur. Avvecklingen bör därför ske i omedelbar anslutning till krigskonjunkturskattens upphörande. Att på grundval av bokslutet per den ³¹/₁₂ 1944 först verkställa en taxering i enlighet med det i propositione framlagda förslaget och sedermera på basis av samma bokslut åsätta en ny taxering jämlikt avvecklingsbestämmelserna — vilket måste bli följden, därest ett beslut om avveckling per den ³¹/₁₂ 1944 skulle meddelas senare än under våren innevarande år — skulle åsamka såväl de skattskyldiga som taxeringsmyndigheterna ett avsevärt merarbete och medföra så betydande taxeringstekniska svårigheter att ett dylikt förfarande torde vara praktiskt taget ogenomförbart.

Ur de för frågan om krigskonjunkturskattens fortsatta bestånd mest betydelsefulla synpunkterna, de penningpolitiska, skulle ett dylikt uppskov med avräkningsförfarandet framstå såsom synnerligen olämpligt. I nuvarande läge, då man blott med stora ansträngningar och genom användning av så extraordinära medel som ransonering, priskontroll, investeringskontroll o. s. v. kan förhindra ytterligare försämring av penningvärdet, synas dessa synpunkter förtjäna särskilt beaktande. Den köpkraft, som de krigskonjunkturbeskattade få lämna ifrån sig under år 1946 genom beskattning av 1944 års merinkomster, kan antagas komma att avse omkring 50 milj. kr. Sker en avveckling av skatten per den 31 december 1944, kommer härtill enligt kommitténs förslag och beräkning en nära tre gånger så stor summa, vilket betyder att inemot 200 milj. kr. skulle inflyta å detta konto under första halvåret 1946. Om man har den uppfattningen, att man befinner sig i en farlig situation, böra motåtgärder vidtagas ju förr desto hellre. Ur den synpunkten borde den större köpkraftsindragningen vara välkommen redan

1946. Bekymret för hur det skall gå 1947, om man då nödgas avstå från en köpkraftsindragning på omkring 50 milj. kr., som man möjligen, ehuru ingalunda säkert, kunde förvänta sig av krigskonjunkturskatt å 1945 års inkomster, är ingen realitet. Till dess bör man nämligen, om det överhuvud behövs, ha hunnit besluta om en köpkraftsbindning på ett eller annat sätt, som långt bättre än krigskonjunkturskatten träffar den inflationsfrämjande efterfrågan.

Departementschefen vitsordar, att det ur vissa synpunkter vore till fördel, om statsmakterna redan i nuvarande läge i princip kunde taga ställning till spörsmålet om formerna för slutavräkningsförfarandet, men anser med hänsyn till det för närvarande ovissa läget förutsättningar knappast föreligga för prövning av den viktigaste frågan i samband med avvecklingen eller frågan om den prisnivå, efter vilken avräkning skulle ske. Då departementschefen å andra sidan vitsordar, att slutavvecklingen icke torde kunna uppskjutas till dess konjunkturläget åter ter sig normalt och stabiliserat, synes man genom ett uppskov med frågans avgörande i den utsträckning, departementschefen ifrågasätter, icke vinna några säkrare utgångspunkter för bedömandet än vad för närvarande är fallet. Ur statsfinansiell synpunkt kan vidare frågan om E-prisets höjd såsom ovan framhållits icke anses vara av större vikt, medan å andra sidan en för hög prisnivå för vissa företags del skulle medföra ytterst obilliga, slumpvis inträdande verkningar och tillika ytterligare komplicera det invecklade taxeringsförfarandet vid avvecklingen. Med hänsyn härtill och på grund av de skäl, som i ovannämnda promemoria anförts, bör det icke väcka betänkligheter att redan nu fastställa E-priset till det av kommittén föreslagna.

På grund av vad ovan anförts anse vi, att det i förevarande proposition framlagda förslaget till krigskonjunkturskatteförordning för år 1945 bör kompletteras med bestämmelser, innebärande att krigskonjunkturskatten avvecklas per den ³¹/₁₂ 1944. Ehuru det av kommittén utarbetade förslaget till dylika bestämmelser ur de skattskyldigas synpunkt torde giva anledning till åtskilliga erinringar, synes det dock i huvudsak kunna godtagas.

I nedan angivna hänseenden böra dock enligt vår mening ändringar vidtagas i förslaget. Vidtagna ändringar äro huvudsakligen av formell natur och utgöra ett förtydligande av den lagtext, som upptagits i skattekommitténs förslag.

Under anvisningarna till 4 § punkt 4 b) stycke 6 har »lagertillgång» utbytt mot »lagret i dess helhet» av den anledningen att det i praktiken icke torde vara möjligt att göra undantag från huvudregeln angående värdering av lagerökning i andra fall än då hela lagrets värde understiger det beräknade E-priset.

Stycket 8 i kommitténs förslag bör utgå med hänsyn till bestämmelsen i punkt 11 a) att avdrag för minskning av dold förkrigsreserv må åtnjutas även vid lagerökning.

Stycket 9 i kommittéförslaget synes icke lämpligen kunna bibehållas med hänsyn till att bestämmelserna om uppvärdering av lagerökning gälla alla de fall då lagerökning föreligger.

I de föreslagna anvisningarna till 4 § punkt 4 b) sista stycket stadgas, att kostnader, nedlagda å av annan beställt fartyg, avtalat att levereras till visst pris, vid inkomstuppskattningen ej må upptagas till lägre belopp än som kan anses därå belöpa av den likvid, som kan beräknas inflyta i anledning av beställningen. Denna för varven gällande specialbestämmelse verkar i väsentligt skatteskräpande riktning.

Varvsnäringen utgör emellertid utan tvivel en av de mest konjunkturkänsliga verksamhetsgrenarna. Dess livsbetingelser äro helt beroende av förhållandena å det internationella sjöfarts- och skeppsbyggnadsområdet. Knappast inom någon annan industriell verksamhet torde företagen nödgas räkna med så häftiga och djupgående konjunktursvängningar som inom varvsindustrien. Så är fallet även då den ekonomiska utvecklingen icke rubbas av omfattande krigsoperationer med åtföljande stegrad efterfrågan å tonnage. Betydande vinstfluktuationer inom denna näringsgren uppstå enligt vad erfarenheten giver vid handen helt oberoende av krig och därav föranledda förhållanden, ehuruval dessa fluktuationer under stora krig bliva i särskilt hög grad framträdande.

På grund av allmänt kända omständigheter har under det pågående världskriget världsmarknadens behov av tonnage av alla slag varit och är alltjämt praktiskt taget omättligt. Trots den av krigsförhållandena föranledda tonnagesförstörelsen kommer på grund av den nuvarande forcerade fartygsproduktionen ett betydande överskott av tonnage å världsmarknaden uppenbarligen att föreligga vid den tidpunkt, då situationen å sjöfartsområdet framdeles åter medger ett fritt utnyttjande av tonnaget i det civila transportväsendets tjänst. Detta kommer givetvis att hårt drabba varvsindustrien, för vilken förlust eller i varje fall betydande inkomstminskningar då måste befaras. De merinkomster, som tillförts denna näringsgren, ha uppstått därigenom att under krigsperioden ett abnormt stort behov av nytt tonnage måste tillgodoses under en begränsad tidsperiod. Dessa merinkomster utgöra sålunda till betydande del i realiteten intet annat än vinster, vilka under någorlunda normala förhållanden skulle ha intjänats under en längre följd av år.

För varvens del framstår därför en konfiskatorisk beskattning av de under kriget förvärvade merinkomsterna såsom särskilt obillig. Såväl på grund härav som med hänsyn till önskvärdheten ur allmän synpunkt, av att varvens motståndskraft under den depressionsperiod för varvsindustrien, som torde komma att inträda, icke undergrävas, synas starka skäl föreligga att beträffande denna näringsgren iakttaga särskild försiktighet vid utformningen av reglerna för avräkningsförfarandet. Detta skulle ock stå i god överensstämmelse med de tendenser, som framträtt i utlandet. Sålunda förberedas enligt uppgift särskilda skattelättnader för varvsindustrien i England.

På sätt kommittén anfört skulle det vara föga skäligen att beträffande leverantörer av beställda fartyg uppställa någon särskild värderingsregel, om de i betänkandet återgivna erfarenheterna från tiden efter föregående världskrig kunde befaras komma att nu upprepas. Kommittén anser emellertid att förhållandena för närvarande i väsentligt grad avvika från vad händelsen var

under nyssberörda tidigare depressionstid, beroende icke minst på att beställarna nu på ett helt annat sätt än tidigare konsoliderat sin ekonomiska ställning samt att riskerna för annullerandet av ingångna kontrakt därigenom väsentligt förminskats.

Det sagda torde i huvudsak äga sin riktighet såvitt svenska beställare angår. Ett mycket stort antal av de fartygsbeställningar, de svenska varven under de närmaste åren avse att effektuera, har emellertid gjorts av utländska företag. Svårigheten att bedöma såväl den politiska som den ekonomiska utvecklingen gör att riskerna å dessa kontrakt måste anses vara väsentligt större än vad en bedömning av desamma enbart med hänsyn till beställarens vid taxeringsstillfället antagna solvens skulle motivera. Icke minst betydelsefullt för denna riskbedömning är den inverkan på prisutvecklingen på tonnage, som kan bli följden av det vid krigets slut föreliggande tonnagesöverskottet, den politik med hänsyn till handelssjöfarten, U. S. A. kan komma att föra, och de redan nu manifesterade tendenserna från engelsk sida att på olika sätt stödja landets varvsindustri. Dessa omständigheter göra, att de föreliggande fartygsbeställningarna kunna komma att få avvecklas under villkor, som icke kunna inom den förutsatta taxeringsperioden överblickas.

Med hänsyn till, å ena sidan, nyss berörda risker och, å andra sidan, den särställning varvsnäringen av ovan angivna orsaker måste anses intaga i krigskonjunkturskattelhänseende, är den ifrågavarande skatteskräpande specialbestämmelsen för varven enligt vår mening ägnad att väcka starka betänkligheter. I vart fall synes emellertid ett förtydligande av kommitténs förslag böra ske. Kommitténs avsikt torde nämligen icke ha varit att genom ifrågavarande speciella undantagsstadgande sätta ur kraft den för lagervärdering grundläggande principen, att förkrigsdagret alltid får nedskrivas till samma prisnivå som före kriget och normal lagerökning till förkrigspris. Vidare har kommittén uppenbarligen ej avsett, att beräknad vinst skall medtagas vid värderingen. Bestämmelsen bör även kunna tillämpas i de fall fartyg avtalats att levereras till pris, som bestämmes enligt s. k. glidande skala. Ändringar i enlighet härmed föreslås i 10 st. punkt 4 b).

I förtydligande syfte bör vidare i första meningen av sista stycket i samma författningsrum klart angivas, att däri meddelade stadgande allenast gäller vid beräkning av lagerbehållningen vid sista beskattningsårets utgång.

Den i anvisningarna till 4 § punkt 4 d) införda spärregeln har av kommittén motiverats med att särskilda bestämmelser vore erforderliga till förebyggande av att skattskyldig före avräkningens fastställande inköpte särskilt stora lager uteslutande i syfte att därigenom bereda sig fördelar vid slutavräkningen. Kommittén framhåller vidare, att ifrågavarande spärregel icke rimligtvis bör tillämpas å sådana företag, vilka på föranledande av myndighet ökat sina lager. Såsom av motiveringen till stadgandet framgår föreligger emellertid ej heller skäl att tillämpa spärren i andra fall av legitimerad lagerökning. Stadgandet bör därför kompletteras med en bestämmelse av innebörd att, då lagerökningen uppenbarligen icke företagits i det direkta

syftet att vinna skattelättnad, ifrågavarande spärregel icke skall träda i tillämpning.

Såsom exempel på sådan risk, som jämlikt punkt 4 e) i samma anvisningar kan föranleda avdrag för nedskrivning å kontraherade, men vid beskattningsårets utgång icke levererade varor, anföres att levererade varor icke kunnat försäljas eller att marknadspriset i avsevärd grad fallit under det kontraherade priset. Såsom ytterligare exempel på sådana riskfyllda kontrakt torde böra omnämnas de fall, då kontrakt ingåtts med utländsk leverantör. Det är i dylika fall ofta ovisst, när de kontraherade varorna kunna bli levererade, och verklig risk måste anses föreligga att leveransen icke kommer till stånd förrän prisfall inträffat.

Under g) stadgas att överprisavdrag skall medgivas vid taxeringen i de fall fartyg gått förlorat men ersättningstonnage icke anskaffats förrän efter utgången av beskattningsåret. Ett sådant medgivande synes motiverat med hänsyn till att många smärre rederier hittills icke kunnat ersätta under kriget förlorade fartyg på grund av de högt uppdrivna priserna på nybyggen samt den stora beläggningen på varven.

Enligt det under punkt 4 i) föreslagna stadgandet skall tillägg ske vid inkomstuppskattningen, då tidigare nedskrivna fordringar kunna antagas återfå sitt värde helt eller delvis efter det att kriget upphört. Stadgandet torde som av kommitténs motivering framgår även böra avse aktier. De fall, då avskrivning å aktier erhållits, torde visserligen varit få, men konsekvensen kräver, att i de fall, aktierna återfå sitt värde i och med krigets upphörande, de belopp, som avskrivits, återföras till beskattning. För förhindrande av att fiktiva vinster med stöd av detta stadgande bli föremål för beskattning har en sådan omarbetning av stadgandet ansetts erforderlig, att därav tydligt framgår, att de tillgångar, varom här är fråga, definitivt skola ha återfått sitt värde och att endast återvunna nedskrivningar skola tilläggas. Ordet »erhållits» har sålunda utbytt mot »åtnjutits» för att markera att förutsättningen för taxering av återvunna avskrivningsbelopp är att beloppen i fråga utnyttjats som avdrag vid tidigare taxeringar till krigskonjunkturskatt.

Under 11 a) vidtagen ändring är av formell natur.

Enligt det föreliggande förslaget skola de varuinköp, som utgöra förutsättning för restitution enligt 13 § 1 mom. a) och b), ha verkställts »före beskattningsårets utgång». Syftet med bestämmelserna rörande de provisoriska skattepåföringar, som här avses, är enligt vad av förarbetena till tidigare krigskonjunkturskatteförordningar framgår att fonderna skulle få användas efter krigets slut, sedan varuknappheten upphört. Även om detta syfte sedermera frångåtts i det att enligt uppgift i praxis medgivits restitution i anledning av varuinköp, verkställda under kriget, måste dock det föreslagna stadgandet, enligt vilket de företag, som gjort dylik fondavsättning, praktiskt taget berövas rätten till restitution, för dessa företag framstå såsom obilligt och innebärande ett svikande av gjorda utfästelser.

Enligt vad kommittén konstaterat ha allenast ett fåtal företag använt sig av rätten till provisorisk skattepåföring på grund av dylika fondavsättningar.

Denna omständighet bör dock icke utgöra anledning att underlåta föreskriva en rimlig tidsfrist, helst som ett sådant medgivande icke synes föranleda några taxeringstekniska svårigheter, eftersom uppskov med taxeringen under vissa förutsättningar skall kunna medgivas intill utgången av år 1949. Förslag till enligt dessa grunder omarbetad författningstext har utarbetats.

Tillägget av ett nytt moment med nr 3 till 28 § är betingat därav, att reglerna om eftertaxering icke synas kunna tillämpas i det fall en skattskyldig genom felaktig deklaration eller annan uppgift erhållit restitution av krigskonjunkturskatt.

Under återopande av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen för sin del måtte
dels antaga det av 1944 års allmänna skattekommitté utarbetade förslaget till förordning om avveckling av krigskonjunkturbeskattningen (bil. A),
dels ock besluta ändrad lydelse av det i proposition nr 256 framlagda förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1945 i huvudsaklig överensstämmelse med det av omförmälda kommitté utarbetade förslaget till sådan förordning med de ändringar i kommitténs förslag, som framgår av bifogade utkast (bil. B).

Stockholm den 24 april 1945.

K. G. A. Sandström.

V. Ljungdahl.

Emil Petersson.

Gust. Elofsson

Bernhard Nilsson.

J. M. Bäckström.

i vä.

E. A. Lindblom.

Gunnar A. Andersson.

Bil. A.

Förslag

till

förordning om avveckling av krigskonjunkturbeskattningen.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

För inkomstökning, som uppkommer efter utgången av år 1944, skall krigskonjunkturskatt icke erläggas. Dock skall detta icke gälla i fråga om tantiem eller likartad inkomst, som hänför sig till år 1944 men som uppburits eller blivit tillgänglig för lyftning efter nämnda års utgång.

2 §.

Rörande förfarandet vid avvecklingen meddelas bestämmelser i förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1945, såvitt fråga är om 1945 års taxering.

I den mån taxering till krigskonjunkturskatt i särskilda fall måste ske efter 1945 års utgång äger Kungl. Maj:t därom meddela närmare föreskrifter med iakttagande av, att de beträffande avvecklingsförfarandet meddelade bestämmelserna i förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1945 jämväl därefter skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Bil. B.

F ö r s l a g
till
förordning om krigskonjunkturskatt för år 1945.

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelse.

1 §.

För inkomstökning, som uppkommit efter utgången av augusti 1939 och kan antagas hava berott på förhållanden föranledda av pågående krig eller dessförinnan rådande krigskonjunktur, skall i den omfattning och på det sätt nedan stadgas för år 1945 erläggas krigskonjunkturskatt till staten.

Skattepliktig inkomstökning och skattskyldighet.

2 §.

1 mom. Skattepliktig enligt denna förordning är efter utgången av augusti 1939 uppkommen inkomstökning hänförlig till

- a) inkomst av rörelse;
- b) inkomst av jordbruk;
- c) inkomst av skogsbruk;
- d) inkomst av annan fastighet;

e) inkomst i form av tantiem, provision, gratifikation eller likartad inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, därest inkomsten utgått från rörelse, jordbruk eller skogsbruk, samt inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet såsom uppfinnare eller av tillfälligt uppdrag ävensom annan jämförlig inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet; samt

f) inkomst av icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom;

allt under förutsättning att inkomsten är skattepliktig enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller är av beskaffenhet som i nästa stycke sägs.

I inkomst av rörelse inräknas vid tillämpning av denna förordning intäkt genom avyttring av sådana för stadigvarande bruk i rörelsen avsedda maskiner eller andra inventarier, som icke vid beräkning av värdeminskning-avdrag enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt hänfö-
ras till byggnad, så ock ersättning på grund av försäkring av dylika tillgång-
ar, även om intäkten eller ersättningen ej är skattepliktig enligt nämnda för-

ordning eller intäkten enligt densamma hänföres till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet.

2 mom. Skattskyldig enligt denna förordning är envar fysisk eller juridisk person, vilken åtnjutit inkomstökning som avses i 1 mom., därest enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt den fysiska eller juridiska personen vid 1945 års taxering är skattskyldig för den inkomst, var till inkomstökningen hänför sig, eller, såvitt angår intäkt eller ersättning varom sägs i 1 mom. andra stycket, för den inkomst, i vilken intäkten eller ersättningen inräknas.

Från skattskyldighet undantagas systembolag som avses i förordningen angående försäljning av rusdrycker, aktiebolaget vin- och spritcentralen samt aktiebolaget svenska tobaksmonopolet så ock annat aktiebolag, från vilket utdelningen i sin helhet tillfaller staten.

Från skattskyldighet undantages jämväl den som är anställd såsom befälhavare å eller tillhör besättningen på handelsfartyg, såvitt angår inkomst av sådan anställning.

Oskift dödsbo anses vid tillämpning av denna förordning vara fysisk person.

Taxerad merinkomst.

3 §.

Vid tillämpning av denna förordning skall uppskattning av inkomster ske dels för det beskattningsår, för vilket taxering enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt av beskattningsnämnd i första instans verkställs under år 1945 (*beskattningsåret*),

dels, utom vad angår inkomst av skogsbruk samt av icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, för ett vart av de två beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 september 1939 (*förkrigsinkomståren*).

Uppskattningen skall verkställas enligt bestämmelserna i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt med sådana avvikelser, som erfordras för att åstadkomma likformighet i inkomstberäkningen för de olika åren, samt under iakttagande av i denna förordning meddelade särskilda föreskrifter.

Såsom grund för bestämmande av inkomstökning fastställs, där ej annat följer av särskilda bestämmelser i denna förordning, den på ett antaget *jämförelseår* belöpande *jämförelseinkomsten*. Där ej särskilda förhållanden till annat föranleda, skall såsom jämförelseinkomst upptagas medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren, dock under iakttagande att jämförelseinkomsten för fysisk person beträffande förvärvskälla, av vilken denne haft sin huvudsakliga försörjning, ej må bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor. Med ledning av den inkomstuppskattning varom nu stadgats fastställs, på sätt i 4—9 §§ närmare angives, *taxerad merinkomst* särskilt för en var av de inkomstgrupper, som angivas i 2 § 1 mom. första stycket a)—f).

Vid fastställande av den taxerade merinkomsten skall, i den omfattning som i denna förordning stadgas, genom särskilt *utjämningsavdrag* eller eljest

i särskilt angiven ordning hänsyn tagas till höjning av den allmänna prisnivån och andra sådana ändringar av förhållandena från utgången av augusti 1939 till beskattningsårets slut, som ej beaktas genom eljest meddelade föreskrifter.

4 §.

1 mom. Beträffande rörelse skola inkomster för förkrigsinkomståren och beskattningsåret så ock jämförelseinkomsten uppskattas för varje förvärvskälla för sig.

Såsom särskild förvärvskälla i rörelse enligt denna förordning anses särskild förvärvskälla enligt kommunalskattelagen.

2 mom. Det belopp, varmed inkomsten för beskattningsåret av en till rörelse hänförlig förvärvskälla överstiger motsvarande jämförelseinkomst, med tillägg eller avdrag i förekommande fall för beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital, utgör *uppskattad merinkomst* av förvärvskällan.

För varje förvärvskälla, för vilken uppskattad merinkomst fastställs, skall tillika på sätt i 4 och 5 mom. sägs fastställas, i vad mån denna kan antagas hava berott på förhållanden föranledda av pågående krig eller dessförinnan rådande krigskonjunktur.

Summan av de för samtliga till rörelse hänförliga förvärvskällor enligt andra stycket fastställda beloppen, minskad med de för samma förvärvskällor enligt 6 mom. beräknade utjämningsavdragen, skall, där ej fall som i 3 mom. avses är för handen, utgöra *taxerad merinkomst* av rörelse.

3 mom. Har skattskyldig, för vilken uppskattad merinkomst av till rörelse hänförlig förvärvskälla fastställs, haft annan till rörelse hänförlig förvärvskälla, beträffande vilken vid motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 2 mom. första stycket underskott uppstår, skall för denna förvärvskälla *uppskattad inkomstminskning* till beloppet fastställas.

Tillika fastställs på sätt i 4 mom. sägs i vad mån den uppskattade inkomstminskningen kan antagas hava berott på förhållanden föranledda av pågående krig eller dessförinnan rådande krigskonjunktur.

Från det belopp, varmed merinkomst som i 2 mom. andra stycket sägs överstiger inkomstminskning som avses i andra stycket av detta mom. — eller, om det belopp, varmed de sammanlagda uppskattade merinkomsterna överstiga de sammanlagda uppskattade inkomstminskningarna, är lägre, från detta belopp — avräknas de för samma förvärvskällor enligt 6 mom. beräknade utjämningsavdragen. Återstoden upptages i fall som i detta mom. avses såsom *taxerad merinkomst*.

4 mom. Kan skattskyldig visa, att i den uppskattade merinkomsten av viss förvärvskälla ingår belopp, varmed dold förkrigsreserv under beskattningsåret minskats, skall merinkomsten i motsvarande mån anses ej hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Såsom dold förkrigsreserv anses härvid belopp, varmed tillgångens verkliga värde vid utgången av augusti 1939 översteg dess i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde vid nämnda tidpunkt.

I övrigt skall uppskattad merinkomst antagas hava berott på förhållanden som oförmälas i 1 §, där ej den skattskyldige med bärande sannolikhets-skäl ådagalägger, att inkomstökningen helt eller delvis skulle hava uppkommit oberoende av sådana förhållanden.

Uppskattad inkomstminskning skall antagas hava beroit på förhållanden som oförmälas i 1 §, i den mån det ej framgår såsom sannolikt att inkomstminskningen ej berott på sådana förhållanden.

5 mom. Kungl. Maj:t äger, efter förslag av den i 23 § oförmälda centrala krigskonjunkturskattenämnden eller efter nämndens hörande, beträffande visst slag av rörelse bestämma särskild grund för fastställande huru stor del av uppskattad merinkomst skall, därest ej annat ådagaläggas, antagas hava berott på förhållanden som oförmälas i 1 §.

6 mom. Utjämningsavdrag fastställas för varje förvärvskälla för sig,

såvitt den skattskyldige är fysisk person, till *tjugufem* procent av jämförelseinkomsten, och

såvitt den skattskyldige är juridisk person, om jämförelseinkomsten ej överstiger 50 000 kronor, till *tjugufem* procent av denna, och, om jämförelseinkomsten är högre, till *tjugufem* procent av den del av jämförelseinkomsten, som ej överstiger tolv procent av genomsnittligt eget kapital i förvärvskällan under andra förkrigsinkomståret — eller, såvitt angår skattskyldig som börjat bedriva ifrågavarande rörelse först efter andra förkrigsinkomstårets utgång, under första verksamhetsåret — med minst 12 500 kronor,

dock för såväl fysisk som juridisk person till minst *tjugufem* procent av den merinkomst av förvärvskällan som återstår efter tillämpning av 4 mom.

Om kostnadsutjämningsfond, som avses i 16 § *förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1944*, tages i anspråk under beskattningsåret, må utjämningsavdrag ej åtnjutas.

7 mom. Vad i 28 § 2 mom. kommunalskattelagen samt förordningen *den 26 maj 1944* med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst år 1945 av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg stadgas om särskild ordning beträffande beskattning av ersättning eller köpeskilling som nu sagts skall icke äga tillämpning vid taxering till krigskonjunkturskatt, utan skall vid uppskattning av inkomst såväl för förkrigsinkomståren som för beskattningsåret beträffande dylik ersättning eller köpeskilling förfaras enligt de regler, som gälla för taxering av ersättning på grund av försäkring av annan till inventarier hänförlig egendom än fartyg, eller av köpeskilling vid avyttring av sådan annan egendom.

(Se vidare anvisningarna.)

5 §.

1 mom. Beträffande *jordbruk* skall *uppskattad merinkomst* beräknas gemensamt för olika förvärvskällor till det belopp, varmed inkomsten av *jordbruk* under beskattningsåret, med tillägg eller avdrag i förekommande fall för beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital, överstiger mot-

svarande jämförelseinkomst. Till inkomst av jordbruk hänföres inkomst av jordbruksfastighet med undantag av inkomst av skogsbruk.

2 mom. Den uppskattade merinkomsten av jordbruk skall upptagas såsom *taxerad merinkomst*, i den mån den kan antagas hava berott på förhållanden som avses i 1 § och icke utgör kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket.

(Se vidare anvisningarna.)

6 §.

Beträffande *skogsbruk* skall såsom inkomstökning beroende på förhållanden som avses i 1 § upptagas så stor del av de under beskattningsåret åtnjutna intäkterna av skogsbruk genom avyttring eller uttag för förädling eller förbrukning i egen rörelse som kan anses hava uppkommit genom prisstegring från förkrigsinkomståren utöver vad som erfordrats för att täcka omkostnadernas ökning. Dylik inkomstökning skall, till den del den ej anses utgöra kompensation för förhållanden som i 3 § sista stycket sägs, efter skälig nedsättning i syfte att befordra med hänsyn till folkhushållningen önskvärd avverkning, upptagas såsom *taxerad merinkomst* av skogsbruk; dock skall den taxerade merinkomsten ej upptagas till högre belopp än som av den skattskyldige visas hava motsvarat beräknad nettointäkt av skogsbruk under beskattningsåret.

(Se vidare anvisningarna.)

7 §.

1 mom. Beträffande inkomst av *annan fastighet* skall det belopp, varmed inkomsten för beskattningsåret, beräknad gemensamt för olika förvärvskällor, överstiger motsvarande jämförelseinkomst, med tillägg eller avdrag i förekommande fall för beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital utgöra *uppskattad merinkomst*.

2 mom. Det fastställs i vad mån den uppskattade merinkomsten av annan fastighet med sannolikhet kan anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Det sålunda fastställda beloppet minskat med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande *tjugufem* procent av jämförelseinkomsten, upptages såsom *taxerad merinkomst*.

(Se vidare anvisningarna.)

8 §.

Beträffande under beskattningsåret åtnjuten inkomst i form av *tantiem* eller annan inkomst som avses i 2 § 1 mom. e) skall, där ej annat följer av vad nedan stadgas, gemensamt för inkomst av tjänst och av tillfällig förvärvsverksamhet såsom *taxerad merinkomst* upptagas.

a) till intäkt av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet hänförligt belopp, vars storlek varit beroende *antingen* av sådant resultat av rörelse som belöper på tiden efter utgången av augusti 1939 eller av omsättningen i eller omfattningen av efter nämnda tidpunkt bedriven rörelse *eller* av sådant resultat av jordbruk eller skogsbruk som belöper på tiden efter utgången av år 1939,

samt till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, dock ej realisationsvinst, hänförligt belopp, vars storlek varit beroende av resultatet av tillfällig affär som gjorts efter utgången av augusti 1939,

i båda fallen försåvitt ej den skattskyldige med bärande sannolikhetskäl ådagalägger att motsvarande intäkt skulle hava uppkommit oberoende av förhållanden som omförmälas i 1 §, så ock

b) intäkt i andra fall än nu sagts av tillfällig verksamhet såsom uppfinnare eller av tillfälligt uppdrag eller av annan jämförlig tillfällig förvärvsverksamhet, i den mån intäkten uppenbarligen överstigit det vederlag för uppdraget eller det eljest utförda arbetet som den skattskyldige skäligen kunnat betinga sig, om förhållanden som i 1 § sägs ej varit för handen.

Såsom taxerad merinkomst skall dock i intet fall upptagas högre belopp än det, varmed inkomst av tjänst och av tillfällig förvärvsverksamhet, med undantag av realisationsvinst och lotterivinst samt belopp som erhållits genom restitution av allmänna skatter, för beskattningsåret överstiger motsvarande jämförelseinkomst med tillägg av ett belopp svarande mot utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande *tjugufem* procent av jämförelseinkomsten.

(Se vidare anvisningarna.)

9 §.

Beträffande realisationsvinst vid icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom skall prövas i vad mån den kan antagas hava berott på värdeökning uppkommen efter utgången av augusti 1939, med rätt för den skattskyldige att med bärande sannolikhetskäl ådagalägga att vinsten skulle hava uppkommit oberoende av förhållanden som omförmälas i 1 §. Det sålunda framkomna beloppet, minskat med avdrag som stadgas i andra stycket samt med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande *tjugufem* procent av beloppet, upptages såsom *taxerad merinkomst*.

Vid fastställande av den taxerade merinkomsten må avdrag ske dels för realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom, beräknad efter samma grunder som tillämpats vid uppskattningen av realisationsvinsten, dels, om den skattskyldige normalt pläгат beskattas för realisationsvinst, för ett med hänsyn därtill avvägt skäligt belopp.

(Se vidare anvisningarna.)

Beskattningsbar merinkomst.

10 §.

1 mom. Till krigskonjunkturskatt *beskattningsbar merinkomst* fastställes särskilt för rörelse och särskilt för övriga förvärvskällor tillsammans.

Vid fastställande av beskattningsbar merinkomst skall från de taxerade merinkomsterna sammanlagt avdragas

dels ett belopp utgörande så många procent av de taxerade merinkomsterna som antalet kronor, varmed den sammanlagda utdebiteringen per skatte-krona på grundval av den skattskyldiges taxering till kommunal inkomst-

skatt år 1943 efter avdrag för därå belöpande statsbidrag av skatteutjämningsmedel, överstigit femton kronor,

dels ock ett belopp av 3 000 kronor.

Avdrag som ovan sagts tillgodonjutes i första hand från taxerad merinkomst av rörelse. Återstående avdrag göres från summan av övriga taxerade merinkomster.

Skattskyldig, som haft sin huvudsakliga försörjning av havsfiske, äger från den merinkomst av rörelse, som återstår sedan ovannämnda avdrag å 3 000 kronor gjorts, tillgodonjuta ett ytterligare avdrag å 2 000 kronor.

Har skattskyldig, för vilken taxerad merinkomst fastställes, under beskattningsåret haft annan, krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, som vid tillämpning av denna förordnings föreskrifter utvisar inkomstminskning, skall vid den beskattningsbara merinkomstens bestämmande, innan avdrag som ovan sagts ifrågakommer, skäligt avdrag medgivas med högst inkomstminskningens belopp. Har den skattskyldige under beskattningsåret även haft annan, krigskonjunkturskatt icke underkastad förvärvskälla, som kan anses utvisa inkomstökning i förhållande till förkrigsinkomståren, bör skälig hänsyn därtill tagas vid avdragets bestämmande.

2 mom. Har skattskyldig, för vilken taxerad merinkomst fastställes, under de beskattningsår taxeringarna till krigskonjunkturskatt åren 1941—1944 avsågo haft krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, som vid tillämpning av de vid nämnda taxeringar gällande föreskrifterna utvisade inkomstminskning, för vilken avdrag vid nämnda taxeringar skulle hava medgivits, därest inkomstökning å annan, krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla förelegat, skall jämväl avdrag för sådan inkomstminskning medgivas vid den beskattningsbara merinkomstens bestämmande, dock endast i den mån avdrag för inkomstminskningen ej utnyttjats vid taxeringarna åren 1941—1944.

3 mom. Beskattningsbar merinkomst utföres dels för rörelse, dels för övriga förvärvskällor gemensamt i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

(Se vidare anvisningarna.)

Beräkning av krigskonjunkturskatt.

11 §.

1 mom. För krigskonjunkturskatten fastställes ett grundbelopp. Detta skall utgöra 50 procent av den beskattningsbara merinkomsten.

Avser beskattningsåret ej samma antal månader som det antagna jämförelseåret, skall motsvarande jämförelseinkomst upptagas till ett med hänsyn härtill jämkat belopp. Den motsvarande jämförelseinkomsten utföres i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

2 mom. Krigskonjunkturskatten skall utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av de belopp varmed statlig inkomst- och för-

mögenhetsskatt, värnskatt och särskild skatt å förmögenhet för den skattskyldige skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

12 §.

Skall jämlikt 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för äkta makar fastställas gemensamt beskattningsbart belopp, skall i förekommande fall jämväl till krigskonjunkturskatt beskattningsbar merinkomst särskilt för rörelse och särskilt för övriga förvärvskällor fastställas för makarna gemensamt.

Kan ene maken helt eller delvis ej utnyttja avdrag för inkomstminskning eller realisationsförlust, må det återstående avdraget tillgodonjutas av den andre maken, som om denne själv haft inkomstminskningen eller realisationsförlusten. Vad nu stadgats om inkomstminskning skall gälla även förvärvskällor som avses i 5—8 §§. Avdrag som omförmäles i 10 § skall, med motsvarande tillämpning av där meddelade föreskrifter, ske från den för båda makarna sammanlagda taxerade merinkomsten.

Krigskonjunkturskatten beräknas efter den för båda makarna sammanlagda beskattningsbara merinkomsten, såvitt angår rörelse med hänsyntagande till den för båda sammanlagda jämförelseinkomsten, och fördelas å makarna, särskilt för rörelse och särskilt för övriga förvärvskällor, efter förhållandet mellan deras taxerade merinkomster av motsvarande förvärvskällor.

Vid beräkning enligt 11 § 2 mom. av avdrag från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet i fall som avses i 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt iakttages att avdraget må, i den mån det ej kunnat utnyttjas av den därtill närmast berättigade maken, tillgodokomma den andre maken.

Restitution av krigskonjunkturskatt.

13 §.

1 mom. *Restitution av krigskonjunkturskatt, som påförts provisoriskt vid 1940—1944 års taxeringar, skall efter framställning från skattskyldig medgivas av prövningsnämnd, om och i den mån före utgången av år 1945 eller före utgången av det räkenskapsår, som närmast därefter går till ända,*

a) *varuförnyelsefond använts för enligt denna förordning medgiven nedskrivning å lagertillgångar, som anskaffats i stället för de under beskattningsåren 1939—1943 avgångna lagertillgångarna (med varuförnyelsefond avses i 11 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 samt i 14 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1944 angiven fond),*

b) *lagertillgångar levererats och prisfluktuationsfond använts för sådan nedskrivning av dylika tillgångar, som enligt denna förordning skulle med-*

givits för beskattningsåren 1939—1943, om tillgångarna då levererats (med lagertillgångar och prisfluktuationsfond avses sådana lagertillgångar och sådan fond som i 12 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 samt i 15 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1944 sägs).

2 mom. Restitution av krigskonjunkturskatt, som påförts provisoriskt vid 1940—1944 års taxeringar, skall ock efter framställning från skattskyldig medgivas av prövningsnämnd, om och i den mån före beskattningsårets utgång, kostnadsutjämningsfond, som i 16 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1944 sägs — i fall där till rörelse hänförlig förvärvskälla utvisar inkomstminskning, som icke uppkommit oberoende av i 1 § omförmälda förhållanden — med högst mot inkomstminskningen svarande belopp använts för omkostnader i rörelsen, för vilka avdrag skulle medgivits vid taxering till krigskonjunkturskatt, därest fonden ej disponerats för ändamålet.

Restitution av skatt, som påförts provisoriskt för kostnadsutjämningsfond, medgives i första hand därest fondmedlen disponerats för sådana omkostnader som skulle hava varit avdragsgilla, om i stället andra medel använts för omkostnaderna. Dock må i fall där kostnadsutjämningsfond ej tagits i anspråk för täckande av omkostnader som nu avses, restitution likväl medgivas, därest ett belopp, svarande mot de omkostnader, för vilka fonden enligt sitt ändamål kunnat disponeras, tillägges vid inkomststoppbeskattningen enligt denna förordning. Vad sålunda stadgats skall i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande restitution i fall, där kostnadsutjämningsfond ej avsatts men provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt det oaktat skett på grund av bestämmelserna i 20 § andra stycket förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1942—1944.

Därest skattskyldig, vilken med medel av kostnadsutjämningsfond gäldat samtliga på beskattningsåret belöpande omkostnader som i detta moment sägs men ej därigenom kunnat helt undgå inkomstminskning, till täckande helt eller delvis av denna disponerat ytterligare medel ur fonden, må i motsvarande mån restitution som ovan sagts äga rum, såsom om medlem använts för i detta moment avsedda omkostnader.

3 mom. Restitution av krigskonjunkturskatt, som påförts provisoriskt vid 1940—1944 års taxeringar skall vidare efter framställning från skattskyldig av prövningsnämnd medgivas, om och i den mån

a) tillgång, som i 13 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 samt 17 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1944 sägs, före taxeringens avslutande nedgått i värde under det, vartill den i beskattningsavseende enligt denna förordning avskrivits,

b) belopp, som enligt 14 eller 15 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 samt 18 eller 19 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1944 insatts i riksbanken, före utgången av år 1949 disponerats för sådan anskaffning av tillgång, som insättningen avsett, och i räkenskaper sådana avskrivning å tillgången skett som enligt i denna förordning

angivna grunder skulle kunna godkännas vid taxering till krigskonjunkturskatt för anskaffningsåret, eller

c) tillgång som i b) sägs före utgången av år 1949 nedgått i värde under det, vartill den i beskattningsavseende enligt denna förordning avskrivits,

dock att, därest i fall som avses i 14 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 samt 18 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1944 den under beskattningsåret avyttrade eller förlorade tillgången varit belastad med intecknad gäld och däremot svarande belopp ej blivit insatt i riksbanken, den omständigheten att jämväl andra medel än i riksbanken insatta använts för anskaffning av den nya tillgången ej skall betaga den skattskyldige den rätt till restitution, som skulle tillkommit honom, där-
est medlen uttagits ur riksbanken.

4 mom. Vid tillämpning av bestämmelserna i 1, 2 och 3 mom. här ovan skall iakttagas, att avsättning till fond av ifrågavarande slag skall anses hava tagits i anspråk i den ordning som i 5 mom. nedan föreskrives i fråga om utnyttjande av avdrag för inkomstminskning.

Restitution skall i vart och ett av de i 1, 2 och 3 mom. angivna fallen avse det belopp, varmed skatten för respektive beskattningsår skulle hava minskats, om avdrag med den i punkten angivna nedskrivningen, omkostnaden, avskrivningen eller värdeminskningen skett vid den beskattningsbara merinkomstens fastställande.

5 mom. Har av skattskyldig bedriven rörelse under något eller några av beskattningsåren 1940—1944 vid tillämpning av de för respektive beskattningsår gällande bestämmelserna utvisat inkomstminskning, må efter därom hos prövningsnämnd gjord framställning restitution av krigskonjunkturskatt, som påförts vid 1940—1944 års taxeringar, medgivas, om och i den mån inkomstminskningen ej uppkommit oberoende av förhållanden, som omförmälas i 1 §.

Inkomstminskning, som uppstått i till rörelse hänförlig förvärvskälla under beskattningsåret 1944, skall i första hand avdragas å inkomst från annan eller andra förvärvskällor under samma år enligt bestämmelserna i denna förordning och får således endast med därefter eventuellt återstående belopp tagas i beräkning för åtnjutande av restitution.

Inkomstminskning, som uppkommit under beskattningåren 1940—1943, må tagas i beräkning för åtnjutande av restitution allenast i den mån avdrag därför ej tidigare utnyttjats.

Till inkomstminskning må ej hänföras utjämningsavdrag. Vid bestämmande av huruvida avdrag för inkomstminskning skall anses hava utnyttjats vid tidigare års taxeringar skall bortses från det i 10 § omförmälda avdraget å 3 000 kronor.

Restitution, som i första stycket sägs, skall avse det belopp, varmed skatten för respektive beskattningsår skulle hava minskats, om avdrag för ovan omförmäld inkomstminskning skett vid den beskattningsbara merinkomstens fastställande. Inkomstminskning skall i första hand utnyttjas det år den be-

skattningsbara merinkomsten i förhållande till jämförelseinkomsten är störst och därefter övriga år enligt samma grund. Om två år utvisa lika stora beskattningsbara merinkomster, skall avdrag i första hand utnyttjas å det äldre av åren.

14 §.

Å erlagd, provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt, som enligt 13 § restitueras, utgår ränta med två och en halv procent, dock ej i den mån fråga är om restitution enligt 13 § 2 och 5 mom.

Särskilda bestämmelser rörande dödsbo.

15 §.

Därest enligt 23 § eller 24 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt dödsbo efter skattskyldig befrias från skattskyldighet eller från erläggande av skatt, skall på särskild prövning av prövningsnämnd bero, huruvida och i vad mån härav föranledd befrielse från skattskyldighet till krigskonjunkturskatt eller från erläggande av sådan skatt skall äga rum.

Vad i 24 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är stadgat om dödsbos och dödsbodelägares ansvarighet för dylik skatt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om krigskonjunkturskatt.

Beskattningsort.

16 §.

Taxering till krigskonjunkturskatt skall ske i den kommun, som enligt 22 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är den skattskyldiges beskattningsort.

Uppgiftsskyldighet och förfarande vid taxering till krigskonjunkturskatt.

17 §.

Taxeringsförordningens bestämmelser om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skola i tillämpliga delar, med de avvikelser som nedan stadgas, lända till efter rättelse med avseende å taxering till krigskonjunkturskatt.

Där ej annat av sammanhanget framgår, förstås i denna förordning med *län* jämväl Stockholms stad, med *länsstyrelse* jämväl överståthållarämbetet, med *landskamrerare* jämväl skattedirektören hos överståthållarämbetet samt med *taxeringsintendent* jämväl allmänna ombudet hos den mellankommunala prövningsnämnden ävensom i 16 § taxeringsförordningen omförmäld tjänsteman.

18 §.

1 mom. Fysisk eller juridisk person, som i sin år 1945 avlämnade självdeklaration uppgivit nettointäkt av rörelse eller inkomst av tantiem, provi-

sion eller gratifikation som utgått från rörelse, jordbruk eller skogsbruk, sammanlagt ej understigande 4 000 kronor, är såvitt ej Kungl. Maj:t annorlunda föreskriver, pliktig att utan anmaning på heder och samvete avlämna deklaration till ledning för egen taxering till krigskonjunkturskatt.

Undantagen från deklara-tionsplikt som nu sagts är fysisk person, för vilken för beskattningsåret av taxeringsnämnden fastställts ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp å högst 6 000 kronor, så ock juridisk person som jämlikt 2 § 2 mom. är undantagen från skattskyldighet.

Deklarationen skall senast den 31 juli 1945 avlämnas till länsstyrelsen i det län, där taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ägt rum.

2 mom. Annan än den, som på grund av bestämmelserna i 1 mom. har uppgiftsskyldighet, är pliktig att efter anmaning, inom tid som i anmaningen angives, på heder och samvete avlämna deklaration för egen taxering till krigskonjunkturskatt. Sådan deklarationsskyldighet föreligger dock ej beträffande inkomst av jordbruk och skogsbruk.

3 mom. Formulär till blanketter för deklara-tioner enligt 1 och 2 mom. fastställas av Kungl. Maj:t.

4 mom. Efter anmaning är en var fysisk eller juridisk person pliktig att i den omfattning, som i anmaningen angives, meddela för sin taxering till krigskonjunkturskatt erforderliga uppgifter utöver dem som avses i 1 och 2 mom.

5 mom. Vanligt handelsbolag, kommanditbolag så ock rederi för registreringspliktigt fartyg skall utan anmaning till ledning för delägares taxering till krigskonjunkturskatt avlämna deklaration på sätt och i den ordning i 1 mom. sägs.

6 mom. Rörande påföljd för underlåtenhet att avlämna deklaration för taxering till krigskonjunkturskatt skola taxeringsförordningens bestämmelser om underlåtenhet att avlämna självdeklaration hava motsvarande tillämpning; dock skall den i 39 § 1 mom. första stycket taxeringsförordningen stadgade påföljd för underlåtenhet att avlämna självdeklaration beträffande deklaration enligt 1 mom. här ovan inträda endast därest den skattskyldige underlåtit att efterkomma anmaning att inkomma med sådan.

Rörande påföljd för underlåtenhet att avlämna deklaration i fall som avses i 5 mom. skola taxeringsförordningens bestämmelser om underlåtenhet att avlämna uppgifter som i 34 § samma förordning sägs äga motsvarande tillämpning.

19 §.

Taxering verkställes av den prövningsnämnd, som har att taga befattning med den skattskyldiges taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Frågor om rätt till restitution av påförd krigskonjunkturskatt skola handläggas av prövningsnämnd.

20 §.

1 mom. Det åligger taxeringsintendenten att, med ledning av deklara-tioner och andra uppgifter enligt 18 § och tillgängliga handlingar rörande

taxering jämlikt taxeringsförordningen, efter den skriftväxling med den skattskyldige och utredning i övrigt som finnes erforderlig, såsom underlag för taxeringen till krigskonjunkturskatt låta upprätta förslag till sådan taxering av en var skattskyldig, för vilken till krigskonjunkturskatt beskattningsbar merinkomst ifrågakommer.

Förslag rörande taxering till krigskonjunkturskatt såvitt angår inkomst av jordbruk och av skogsbruk skall genom taxeringsintendentens försorg upprättas med ledning av den skattskyldiges självdeklarationer och inhämtade upplysningar enligt formulär som fastställas av Kungl. Maj:t.

2 mom. Överensstämmer förslag enligt 1 mom. första stycket med deklaration, som avgivits av den skattskyldige, skall det så snart ske kan överlämnas till prövningsnämnden.

3 mom. Innebär förslag enligt 1 mom. första stycket avvikelse från den skattskyldiges deklaration eller är sådant förslag upprättat utan att deklaration avlämnats, skall det genom taxeringsintendentens försorg ofördröjligen i rekommenderat brev tillställas den skattskyldige.

Förslag som avses i 1 mom. andra stycket skall genom taxeringsintendentens försorg i rekommenderat brev tillställas den skattskyldige. Endast där särskilda omständigheter därtill föranleda må sådant brev avsändas senare än den 1 oktober 1945.

Skattskyldig, som icke åtnöjes med förslag till taxering, äger att inom viss tid vid förslagets översändande angiven tid till länsstyrelsen ingiva till prövningsnämnden ställda erinringar mot förslaget jämte den utredning han vill åberopa. Tid som nu sagts skall, där ej särskilda omständigheter göra det omöjligt, bestämmas till minst fjorton dagar efter förslagets mottagande.

Sedan taxeringsintendenten vidtagit de ändringar i förslaget, vartill erinringarna må föranleda, skall förslaget så snart ske kan föreläggas prövningsnämnden.

21 §.

1 mom. Därest prövningsnämnden vid granskning av förslag rörande taxering till krigskonjunkturskatt finner anledning till annan avvikelse från detta än som föranledes av yrkande från den skattskyldige, bör denne därom underrättas och erhålla tillfälle inkomma med erinringar, innan taxeringen fastställs.

2 mom. Prövningsnämnden skall verkställa taxering till krigskonjunkturskatt så snart ske kan efter det nämnden fastställt taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1945, dock senast den 31 december samma år. Om särskilda skäl därtill föranleda må prövningsnämnd uppskjuta verkställigheten av taxeringen till krigskonjunkturskatt, dock ej längre än till den 31 december 1946.

Därest i 23 § här nedan omförmälda nämnd därtill lämnar medgivande, må beträffande visst slag av rörelse eller visst företag taxeringen uppskjutas ytterligare, dock att taxering senast skall verkställas år 1949.

3 mom. Sedan prövningsnämnden verkställt taxeringen till krigskonjunkturskatt, antecknas denna i särskild längd (*krigskonjunkturskattelängd*) enligt formulär, som fastställles av Kungl. Maj:t.

4 mom. Till en var skattskyldig, som taxerats till krigskonjunkturskatt, skall vederbörande protokollförare senast å fjortonde dagen efter den, då protokollet justerades, i rekommenderat brev med mottagningsbevis översända utdrag ur krigskonjunkturskattelängden samt prövningsnämndens protokoll i vad den skattskyldige angår, dock att nämnda handlingar skola översändas senast den 15 januari 1946 i vad angår skattskyldiga, vilkas taxering till krigskonjunkturskatt verkställts senast den 31 december 1945.

22 §.

Kungl. Maj:t förordnar en i bokföring sakkunnig person att såsom konsulent biträda allmänna ombudet hos den mellankommunala prövningsnämnden vid taxeringen till krigskonjunkturskatt. Där så prövas erforderligt förordnar Kungl. Maj:t jämväl, efter framställning av länsstyrelsen, sådan sakkunnig att såsom konsulent biträda taxeringsintendenten vid ifrågavarande taxering.

Därjämte förordnar Kungl. Maj:t en särskild konsulent att tillhandagå taxeringsmyndigheterna med råd och upplysningar rörande taxering till krigskonjunkturskatt och att vara föredragande hos den nämnd som omförmäles i 23 §.

23 §.

Kungl. Maj:t förordnar en för hela riket gemensam nämnd (*centrala krigskonjunkturskattenämnden*) med uppgift att

dels efter framställning från taxeringsintendent eller från prövningsnämnd eller när anledning eljest anses föreligga avgiva yttranden i ärenden rörande taxering till krigskonjunkturskatt,

dels, när anledning därtill uppkommer, till Kungl. Maj:t avgiva förslag rörande tillämpning av denna förordning.

Nämnden skall bestå av ordförande och nio ledamöter. En av ledamöterna skall förordnas till vice ordförande. För varje ledamot utses en suppleant.

Nämnden är beslutförlig, när sju medlemmar äro tillstädes.

Nämnden må, i den utsträckning Kungl. Maj:t förordnar, åtnjuta biträde av sakkunniga.

Beträffande nämndens verksamhet skola de i 110—112 §§ taxeringsförordningen meddelade bestämmelserna äga motsvarande tillämpning.

Om nämndens befogenhet att i visst fall medgiva uppskov med taxering stadgas i 21 §.

24 §.

Deklaration eller annan uppgift enligt denna förordning skall av vederbörande myndighet biläggas och åtfölja den självdeklaration, till vilken den anknyter. Vad i 56 § 1 mom. taxeringsförordningen stadgas beträffande självdeklaration skall äga tillämpning jämväl beträffande handling som enligt vad nu sagts skall biläggas självdeklarationen.

Rörande rätt att taga del av självdeklaration samt av deklARATIONER och andra uppgifter enligt denna förordning skall vad i 56 § 1 mom. taxeringsförordningen stadgas beträffande sakkunnig gälla om konsulent enligt denna förordning, och skall vad i nämnda mom. stadgas beträffande ordförande och ledamöter i prövningsnämnd gälla om ordförande och ledamöter i den centrala krigskonjunkturskattenämnden. Rörande förbud för person, som sålunda fått del av självdeklaration eller deklARATION eller annan uppgift enligt denna förordning, att offentliggöra eller yppa dess innehåll skola föreskrifterna i 56 § 1 mom. och 57 § taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

Ämbets- eller tjänsteman, vilken äger rätt att taga del av deklARATION till krigskonjunkturskatt, äger jämväl rätt att taga del av den självdeklaration, vid vilken den bilagts eller skall biläggas, jämte därtill hörande uppgifter enligt taxeringsförordningen.

25 §.

För taxeringen till krigskonjunkturskatt må granskning av skattskyldigs bokföring enligt bestämmande i varje särskilt fall av taxeringsintendenten verkställas av person, som verkställer bokföringsgranskning enligt taxeringsförordningen. Taxeringsförordningens föreskrifter skola härvid äga motsvarande tillämpning.

Dylik granskning må ock verkställas av konsulent, varom i 22 § förmåles.

26 §.

1 mom. Beträffande besvär över taxering till krigskonjunkturskatt så ock över beslut rörande restitution av provisoriskt påförd sådan skatt skola taxeringsförordningens föreskrifter om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt äga motsvarande tillämpning med iakttagande att besvärsrätt tillkommer den skattskyldige och vederbörande taxeringsintendent.

2 mom. Därest genom utslag av Kungl. Maj:t eller kammarrätten sådan ändring sker i den skattskyldiges taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för inkomst under något av förkrigsinkomståren, att taxeringen till krigskonjunkturskatt bör bestämmas till annat belopp än som skett, må besvär med yrkande om härav föranledd ändring i taxeringen till krigskonjunkturskatt anföras hos prövningsnämnden eller, därest denna taxering i annan ordning är föremål för prövning i högre instans, hos denna instans för att prövas i sammanhang med målet i övrigt.

Rätt att anföras besvär som nu sagts tillkommer den skattskyldige, där han ej gjort sig skyldig till underlåtenhet, som avses i 18 § 6 mom. första stycket, samt vederbörande taxeringsintendent. Beträffande tiden för besvärens ingivande och handläggningen av desamma skall 124 a § 1 mom. taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

27 §.

Äro för viss skattskyldig besvär samtidigt anhängiga över taxering enligt denna förordning och enligt taxeringsförordningen, skola besvären prövas i samband med varandra.

Därest efter anförda besvär eller eljest taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1945 ändras eller påföres någon, skall samtidigt vidtagas därav betingad ändring i taxeringen till krigskonjunkturskatt, dock att, därest beslut om höjning av taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller påföring av sådan taxering meddelas av kammarrätten eller Kungl. Maj:t, fråga om därav betingad höjning eller påföring av taxering till krigskonjunkturskatt skall handläggas av prövningsnämnd. Beslut rörande fråga som nyss sagts skall av prövningsnämnd meddelas så snart ske kan efter det kammarrättens utslag angående taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt vunnit laga kraft eller Kungl. Maj:ts utslag angående samma taxering meddelats. Beträffande förslag i fråga om taxering till krigskonjunkturskatt i fall som nu avses skola bestämmelserna i 20 § äga motsvarande tillämpning under iakttagande att förslaget så snart ske kan bör tillställas den skattskyldige för erinringars avgivande. Vad sålunda stadgats angående prövningsnämnds handläggning av fråga rörande taxering till krigskonjunkturskatt skall dock ej äga tillämpning i fall där kammarrätten eller Kungl. Maj:t tidigare meddelat beslut angående samma taxering.

Det åligger länsstyrelsen att vid insändande till kammarrätten av besvär rörande taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt i förekommande fall foga utdrag av krigskonjunkturskattelängden.

Eftertaxering.

28 §.

1 mom. Har skattskyldig i deklaration eller annan uppgift, som avgivits till ledning vid taxering enligt denna förordning eller vid hans taxering för inkomst eller förmögenhet, lämnat oriktigt meddelande, eller har han, ehuru uppgiftspliktig, underlåtit avlämnat uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts att han icke blivit taxerad till krigskonjunkturskatt eller att han blivit för lågt taxerad till sådan skatt, skall han eftertaxeras till krigskonjunkturskatt att utgå med det belopp, som genom berörda förfarande undandragits staten. Beträffande sådan eftertaxering skall vad i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är stadgat rörande eftertaxering till dylik skatt äga motsvarande tillämpning, med iakttagande av att eftertaxering icke må ske senare än den 31 december 1950 samt att det skall ankomma på den skattskyldige att visa, att merinkomst, som fastställes på grund av eftertaxering, ej berott på förhållanden som i 1 § sägs.

2 mom. Därest eftertaxering ifrågakommer under år, då allmän taxering till krigskonjunkturskatt ej äger rum, skall eftertaxeringen verkställas av prövningsnämnden med motsvarande tillämpning av taxeringsförordningens bestämmelser, därvid iakttages att eftertaxeringen antecknas i krigskonjunkturskattelängd, vilken såsom bilaga fogas vid prövningsnämndens protokoll.

3 mom. Har genom uppgifter, som lämnats av skattskyldig till ledning för taxering till krigskonjunkturskatt, föranletts, att i 13 § omförmäld restitution av sådan skatt felaktigt ägt rum, skall vad i 1 och 2 mom. härovan stadgats äga motsvarande tillämpning.

Straffbestämmelser.

29 §.

Om ansvar i vissa fall för den, som i deklaration enligt denna förordning eller vid lämnande av uppgift som i 27 § sägs lämnat oriktig uppgift, stadgas i skattestrafflagen.

Kostnader för taxeringsarbetet.

30 §.

Av taxeringen till krigskonjunkturskatt föranledda särskilda kostnader bestridas av statsmedel.

Särskild föreskrift.

31 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Anvisningar

till 4 §.

1. Enligt punkt 1 av anvisningarna till 28 § kommunalskattelagen, sådan denna lyder enligt lag den 17 juni 1938, skall för annan skattskyldig än aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbanksintäkt vid avyttring av för stadigvarande bruk i rörelse avsedda maskiner eller andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningssavdrag enligt nämnda lag hänföras till byggnad, under vissa förutsättningar upptagas till en del såsom intäkt av rörelse och till en del såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. Med hänsyn till föreskriften i 2 § 1 mom. andra stycket i denna förordning skall vad sålunda stadgas icke gälla vid taxering till krigskonjunkturskatt, utan skall därvid intäkten i sin helhet upptagas såsom intäkt av rörelse. Såsom av sistnämnda stadgande framgår skall motsvarande gälla även där intäkt genom dylik avyttring ej är skattepliktig enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Vad nu sagts avser även utfallande försäkringsbelopp vid förlust av tillgång varom är fråga och skall iakttagas beträffande såväl förkrigsinkomståren som beskattningsåret.

2. Den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda uppskattningen av inkomst av förvärvskälla hänförlig till rörelse för

förkrigsinkomståren skall vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning, förutom i fall som avses i 4 § 7 mom. samt i punkt 1 här ovan, frångås i den mån följande särskilda föreskrifter därtill föranleda.

a) Har vid värdering av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelsen under något av *förkrigsinkomståren* mera avsevärd nybildning av dold reserv ägt rum genom nedskrivning eller mera avsevärd minskning av sådan reserv skett genom uppskrivning, skall vid inkomstst uppskattningen för vardera *förkrigsinkomståret* tilläggas under året gjord sådan nybildning eller avdragas under året inträdd sådan minskning av den dolda reserven.

b) Har avdrag för värdeminskning å maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk för något av *förkrigsinkomståren* vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt medgivits med belopp mera avsevärt överstigande vad som kan antagas hava motsvarat den verkliga värdeminskningen under året, skall det överskjutande beloppet tilläggas vid inkomstens uppskattning.

c) Har för något av *förkrigsinkomståren* avdrag skett för avsättning till konjunkturinvesteringsfond eller, med större belopp än som kan anses motsvara normal årsavsättning, till pensionering av anställda eller annat likartat ändamål, skall beloppet tilläggas vid inkomstst uppskattningen.

Har å andra sidan för något av *förkrigsinkomståren* i inkomsten ingått belopp av sådant slag och av sådan storlek som uppenbarligen ej kan anses för rörelsen normalt, skall sådant belopp ej upptagas såsom intäkt.

d) Huru förfaras skall med utdelning å svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar samt med beräkning av ränta å eget kapital nedlagt i rörelsen framgår av punkterna 6 och 8 här nedan.

3. Såsom *jämförelseinkomst* skall i regel upptagas medeltalet av inkomsterna för båda *förkrigsinkomståren*. Är det uppenbart, att detta medeltal ej utgör ett godtagbart uttryck för den skattskyldiges normala årsinkomst av förvärvskällan vid tiden närmast före krigsutbrottet, men kan det antagas, att ettdera *förkrigsinkomstårets* inkomst utgör ett bättre samt i och för sig godtagbart uttryck för nämnda årsinkomst, skall denna inkomst vara *jämförelseinkomst*. Har den skattskyldige ej bedrivit rörelse under hela det förra men under hela det senare *förkrigsinkomståret*, skall i regel inkomsten för det senare året vara *jämförelseinkomst*. Hava *förkrigsinkomståren* visat underskott eller eljest uppenbart onormala vinstresultat, skall *jämförelseinkomsten* fastställas till annat belopp, som med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt. Den omständigheten att ett av *förkrigsinkomståren* visat underskott bör i regel anses utgöra skäl att på sätt nu sagts bestämma *jämförelseinkomsten* till annat belopp än medeltalet av inkomsterna för *förkrigsinkomståren*.

Har den skattskyldige ej bedrivit ifrågakommande rörelse under något *förkrigsinkomst*år eller har han bedrivit densamma endast under del av sådant år, fastställles *jämförelseinkomsten* med hänsyn till omständigheterna. Såsom exempel på i dylika fall ifrågakommande uppskattningsgrunder må följande

anföras. Därest rörelsen övertagits från annan, som under förkrigsinkomståren eller ett av dessa bedrivit rörelse under likartade förhållanden, kan stundom jämförelseinkomsten fastställas med ledning av rörelsens resultat i förre innehavarens hand. Är åter fråga om ny rörelse eller övertagen rörelse, för vilken dylik beräkning av jämförelseinkomsten finnes ej kunna ifrågakomma, må denna fastställas med ledning av resultatet av annan jämförbar rörelse, som under förkrigsinkomståren bedrivits under likartade förhållanden. Står ej annan uppskattningsgrund till buds, må såsom jämförelseinkomst fastställas ett belopp, motsvarande skälig ränta antingen å eget kapital, beräknat enligt punkt 8 här nedan, eller, om därigenom större förmån vinnes, å såväl eget som upplånat kapital med avdrag för den å sistnämnda kapital under beskattningsåret belöpande räntan, i båda fallen med tillägg beträffande enskild skattskyldig av skäligt värde å dennes personliga arbetsinsats. Ränta å kapital som nu sagts må beräknas efter en räntefot av lägst sex procent. Till upplånat kapital må vid beräkning som nu avses ej hänföras varuskulder eller uppburna förskott å leveranser. Om ej särskilda förhållanden till annat föranleda, antages vid dylik beräkning kapitalet hava under hela jämförelseåret utgjort samma belopp som vid beskattningsårets ingång. Vid uppskattning av värdet å den personliga arbetsinsatsen må skälig hänsyn tagas till intäktsbelopp, som rörelseidkaren under förkrigsinkomståren erhållit i annan verksamhet. Har rörelse av den skattskyldige bedrivits endast under senare delen av det sista förkrigsinkomståret, kan för den förra delen av detta år motsvarande tillämpning av nu angivna regler ifrågakomma. I dylikt fall anses så stort kapital hava varit under förra delen av året nedlagt i rörelsen, som när rörelsen började bedrivas var nedlagt i denna.

För fysisk person må jämförelseinkomsten beträffande förvärvskälla, av vilken han haft sin huvudsakliga försörjning, ej bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor.

Såsom lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelsen enligt 4 § skall vid det antagna jämförelseårets slut alltid anses lagret vid det sista förkrigsinkomstårets utgång, uppskattat i överensstämmelse med räkenskapernas värdesättning vid denna tidpunkt, även där ett jämkat värde antagits vid uppskattning av inkomsten för sista förkrigsinkomståret.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

4. Vid uppskattning av inkomst för *beskattningsåret* skall den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda uppskattningen av inkomst hänförlig till rörelse, förutom i fall som avses i 4 § 7 mom. samt i punkt 1 här ovan, frångås i den mån nedan givna särskilda föreskrifter därtill föranleda.

a) Har vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1944 tillägg gjorts för vid dylik taxering ej medgiven nedskrivning under nästföregående beskattningsår av lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, skall hänsyn härtill tagas vid värdering av lagret vid beskattningsårets ingång och skall följaktligen vid inkomstuppskattningen avdrag medgivas med

belopp svarande mot nämnda tillägg. Har skattskyldig vid inkomst uppskattningen för det beskattningsår, som taxeringen till krigskonjunkturskatt år 1944 avsåg, åtnjutit avdrag för i räkenskaperna ej gjord nedskrivning av lagertillgångar, skall ett mot detta avdrag svarande belopp tilläggas vid inkomst uppskattningen.

b) Lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse vid beskattningsårets utgång må ej vid inkomst uppskattningen nedskrivas till lägre belopp än som erhålles vid uppskattning enligt de principer och den prisnivå som tillämpats beträffande lagervärderingen för jämförelseårets utgång, d. v. s. uppskattningen enligt räkenskaperna av lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång (förkrigs lagret). Därest det vid uppskattning enligt sagda principer och prisnivå befinnes, att lagret vid beskattningsårets utgång mera avsevärt översteg förkrigs lagret, må dock ej beträffande lagerökningen godkännas nedskrivning till lägre värde än *en och en fjärdedel gånger* anskaffningskostnaden vid sista förkrigsinkomstårets utgång.

Om lagret vid utgången av augusti 1939 (krigsutbrottet) visas hava varit större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång skall dock lagret vid krigsutbrottet räknas som förkrigs lager. I dylikt fall må så stor del av det vid beskattningsårets utgång befintliga lagret, som motsvarar lagerökning under tiden från sista förkrigsinkomstårets utgång till den 31 aug. 1939 i regel icke upptagas till lägre värde än den verkliga anskaffningskostnad, som gällt för denna del av förkrigs lagret.

*I det fall lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång räknas som förkrigs lager och lagerökning därefter skett må vid inkomst uppskattningen lagret vid beskattningsårets utgång sålunda ej nedskrivas till lägre belopp än summan av värdet å förkrigs lagret uppskattat efter nyss angivna principer och prisnivå och värdet å lagerökningen uppskattat till *en och en fjärdedel gånger* anskaffningskostnaden vid sista förkrigsinkomstårets utgång. I de fall åter då lagret vid krigsutbrottet räknas som förkrigs lager må lagret vid beskattningsårets utgång vid inkomst uppskattningen ej nedskrivas till lägre belopp än som erhålles då från summan av anskaffningskostnaden för förkrigs lagret vid krigsutbrottet och värdet å lagerökningen — uppskattat till *en och en fjärdedel gånger* anskaffningskostnaden vid krigsutbrottet — drages det belopp, varmed lagrets värde vid krigsutbrottet visas hava överstigit dess i beskattningshänseende enligt denna förordning då gällande värde. Hänsyn skall dock vid bedömande av nedskrivningen tagas till inträffad värdeminskning på grund av prisfall eller av annan orsak, så ock till i vad mån efterfrågan å tillgången kan antagas bliva minskad eller upphöra, när normala förhållanden åter inträda.*

Om den dolda reserven i lagret vid beskattningsårets utgång vid uppskattning av lagertillgångar *motsvarande förkrigs lagret till förkrigspris och överskjutande lagertillgångar till en och en fjärdedel gånger nämnda pris*, eller till den verkliga anskaffningskostnaden vid nämnda tidpunkt ej är större än den dolda förkrigsreserv som avses i 4 § 4 mom. första stycket (jfr punkt 11 a här nedan), skall lagret ej anses nedskrivet till lägre belopp än som

godkännes enligt förra stycket. Med förkrigspris förstås kostnaden för att anskaffa tillgångar av ifrågavarande slag vid krigsutbrottet, eller, därest lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång räknas såsom förkrigslager, vid sistnämnda tidpunkt.

Har den skattskyldige ej vid sista förkrigsinkomstårets utgång haft lager-tillgång, må vid uppskattningen av inkomsten för beskattningsåret tillgången *i regel* ej nedskrivas till lägre värde än som kan antagas hava motsvarat *en och en fjärdedel gånger* kostnaden för att anskaffa tillgången vid utgången av augusti 1939, skäligen reducerat med hänsyn till redan inträffad värde-minskning på grund av prisfall eller av annan orsak eller till befarad värde-minskning vid krigskonjunktorens upphörande.

Om anskaffningskostnaden å lagret i dess helhet vid taxeringens avslutande ej uppgår till en och en fjärdedel gånger anskaffningskostnaden vid sista förkrigsinkomstårets utgång eller där lagret vid krigsutbrottet utgör förkrigs-lager, till en och en fjärdedel gånger anskaffningskostnaden vid krigsutbrottet, må lagerökning upptagas till den vid förstnämnda tidpunkt gällande anskaffningskostnaden. Kan skattskyldig visa, att före taxeringens avslutande priset å lagret i dess helhet nedgått mera, än som motsvarar sålunda angivet värde, bör lagret upptagas till detta lägre pris, i den mån den skattskyldige genom priset skulle lida förlust. Dock skall detta icke gälla i fall då försäljning skett till pris, som uppenbarligen understiger gällande marknadsvärde.

Om av skattskyldig bedriven rörelse under kriget mera avsevärt utvidgats och den skattskyldige kan visa att för den sålunda utvidgade rörelsen fordras större lager än som vid utgången av sista förkrigsinkomståret ansågs vara nödvändigt för driften med rörelsens dåvarande kapacitet, må lagerökning, som visas vara normal med hänsyn till rörelsens ökade kapacitet, upptagas till förkrigspris.

Som lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning må vid beräkning av lagerbehållningen vid sista beskattningsårets utgång endast räknas levererade tillgångar av omnämnt slag. Om lagret vid beskattningsårets utgång är mindre än förkrigs-lagret, skall dock såsom levererad vara anses så stor del av kontraherad varumängd, som vid värdering till förkrigspris motsvarar lagerminskningen. Kostnader, nedlagda å av annan beställt fartyg, må, i den mån de belöpa å tillgångar, vilka icke ingå i förkrigs-lager eller i sådan normal lagerökning, som i sjunde stycket här ovan avses, vid inkomstuppskattningen ej upptagas till lägre belopp än som kan anses därå belöpa av den likvid, som kan beräknas inflyta i anledning av beställningen. Vid denna värdering skall hänsyn icke tagas till beräknad vinst.

c) Om lagret vid beskattningsårets utgång, värderat till förkrigspris, understiger motsvarande värde å förkrigs-lagret, må avdrag vid inkomstuppskattningen medgivas med en fjärdedel av skillnaden. Är den sammanlagda anskaffningskostnaden vid sagda tidpunkt lägre än förkrigspriset skall vid tillämpning av vad nu sagts lagret värderas efter anskaffningskostnaden.

d) I de fall lagret vid beskattningsårets utgång, värderat till förkrigspris, överstiger såväl förkrigs-lagret som lagret vid utgången av det beskattnings-

år för vilket taxering ägt rum år 1944 må den del av lagret, som överskjuter lagret vid sistnämnda tidpunkt, i regel icke upptagas under den verkliga anskaffningskostnaden. Vad sålunda föreskrivits skall dock gälla, om lagerökningen visas uppenbarligen icke hava företagits i syfte att vinna skattelättnad.

e) Avdrag för nedskrivning å kontraherade men vid beskattningsårets utgång icke levererade varor må utom i fall, som i b) här ovan sägs, medgivas allenast i den mån den skattskyldige visar, att på grund av särskilda förhållanden verklig risk är förenad med de beställda varorna, exempelvis att kontraktet ingåtts med leverantör utom riket, att levererade varor icke kunnat försäljas eller att marknadspriset i avsevärd grad fallit under det kontraherade priset.

f) Har vid taxering till krigskonjunkturskatt åren 1940—1944 eller något av dessa år avdrag åtnjutits för minskning av dold förkrisreserv i tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, och har under beskattningsåret den avgångna dolda förkrisreserven genom nybildning av motsvarande dold reserv helt eller delvis återvunnits, skall ett belopp svarande mot återvinningen tilläggas vid inkomstuppskattningen för detta år, dock att, därest återvinning skett av dold förkrisreserv som minskats under det beskattningsår som låg till grund för 1940 års taxering till krigskonjunkturskatt, tillägg för återvinningen i denna del ej skall göras med mera än skillnaden mellan det belopp, för vilket avdrag för minskning av den dolda förkrisreserven åtnjutits vid nämnda taxering, och återvinningen av samma reserv under de beskattningsår, som 1941—1944 års taxeringar avsågo.

Återvinningen under beskattningsåret av avgången dold förkrisreserv utgöres av skillnaden mellan å ena sidan det belopp, varmed vid uppskattning för taxering till krigskonjunkturskatt lagret vid beskattningsårets utgång var nedskrivet under förkrispriset, och å andra sidan det belopp, varmed lagret vid beskattningsårets ingång var nedskrivet under nämnda pris, dock högst skillnaden mellan det belopp, varmed dold förkrisreserv minskats under tidigare beskattningsår, och det belopp som motsvarar återvinning av sådan reserv under de beskattningsår, som 1941—1944 års taxeringar avsågo.

Avdrag för minskning av dold förkrisreserv vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1940 skall anses hava åtnjutits högst med det belopp, som motsvarar den vid nämnda taxering uppskattade merinkomsten.

g) För värdeminskning å maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk medgives i regel avdrag efter samma grunder som tillämpats vid uppskattning enligt denna förordning av inkomsten för sista förkrisinkomståret, eller, där beräkning efter sådan grund ej kan ske, med belopp motsvarande den med utgångspunkt från anskaffningskostnaden beräknade verkliga värdeminskningen. Avdrag för värdeminskning överstigande den normala av sådant slag, som avses i punkt 3 c) fjärde stycket anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen, medgives i den mån denna värdeminskning visas hava uppkommit under beskattningsåret och motsvarande avdrag skett i räkenskaperna. I räkenskaperna gjort av-

drag å tillgång som nu sagts för överpris eller merkostnad av sådant slag, som angives i femte stycket nämnda anvisningspunkt, skall likaledes få åtnjutas, dock, där ej särskilda omständigheter till annat föranleda, högst med så stort belopp att det vid ifrågavarande beskattning återstående oavskrivna värdet å tillgången nedbringas till en och en fjärdedel gånger det pris den kan anses hava betingat vid utgången av augusti 1939.

Beträffande industriella nybyggnader och nyanskaffade maskinutrustningar eller dylikt, som införlivas med vederbörande anläggningar för stadigvarande bruk och som icke utgöra ersättningsanskaffning för före krigsutbrottet befintliga tillgångar av ifrågavarande slag, bör större avdrag för överpris än nyss sagts i regel ej medgivas. Kan det med hög grad av sannolikhet förutses att en tillgång skall helt förlora sitt värde efter krigets slut, bör dock avdrag få ske för hela anskaffningskostnaden, om motsvarande avdrag skett i räkenskaperna. Har fartyg eller annan tillgång för stadigvarande bruk, som den skattskyldige innehafte före krigsutbrottet, gått förlorad och annan liknande tillgång anskaffats i dess ställe, må avdrag för överpris åtnjutas högst med så stort belopp att det vid ifrågavarande beskattning återstående oavskrivna värdet nedbringas till förkrigsvärdet å den nyanskaffade tillgången eller, om detta värde överstiger motsvarande värde för den förlorade tillgången, till summan av förkrigsvärdet å denna tillgång och — i regel — en och en fjärdedel gånger det belopp varmed förkrigsvärdet å den nyanskaffade tillgången överstiger förkrigsvärdet å den förlorade tillgången. I vissa fall kan Kungl. Maj:t med stöd av särskilt av riksdagen meddelat bemyndigande att medgiva eftergift beträffande krigskonjunkturskatt fastställa särskild grund för beräkning av avdrag för överpris eller merkostnad.

Om fartyg, som den skattskyldige innehafte före krigsutbrottet, gått förlorat och nytt fartyg anskaffats efter beskattningsårets utgång men före taxeringens avslutande, må avdrag för överpris åtnjutas enligt i föregående stycke angivna grunder.

h) Om skattskyldigs tillgångar för stadigvarande bruk kunna antagas hava undergått värdeminskning genom att nödiga reparationer måst eftersättas under den tid kriget varat, skall avdrag efter framställning av skattskyldig medgivas vid inkomstuppskattningen med skäligt belopp motsvarande den värdeminskning, som uppstått på grund av nämnda förhållanden. I regel bör avdraget, därest icke den skattskyldige ådagalägger, att han på grund av särskilda omständigheter är berättigad till avdrag efter annan grund, beräknas till skillnaden, uppräknad till efterkrigspris, mellan å ena sidan fem gånger medeltalet av reparationskostnaderna under förkrigsinkomståren, som ej tillagts vid jämförelseinkomstens beräkning, och å andra sidan summan av motsvarande kostnader under beskattningsåren 1940—1944 reducerade till förkrigspris. Utgår skattskyldigs räkenskapsår efter den 28 februari 1945 skall dock avdrag, varom nu är fråga, icke medgivas vid taxeringen till krigskonjunkturskatt för år 1945.

i) Har avdrag åtnjutits för nedskrivning å fordringar eller aktier vid taxeringarna till krigskonjunkturskatt åren 1940—1944 och hava tillgångar av

ifrågavarande slag helt eller delvis återfått sitt värde efter det att kriget upphört, skall sålunda återvunnen nedskrivning tilläggas vid inkomststoppsskattningen.

j) Beträffande rörelse, för vilken ej förts handelsböcker och beträffande vilken på den grund ovan givna bestämmelser om i räkenskaperna vidtagna åtgärder ej kunna tillämpas, må i motsvarande avseende hänsyn tagas till vad som i det särskilda fallet synes skäligt.

k) Avdrag för avsättning till konjunkturinvesteringsfond eller investeringsfond är ej medgivet, ej heller avdrag för omkostnad som uppenbarligen haft till syfte att nedbringa beskattningen för beskattningsåret. Har under beskattningsåret omkostnad gjorts för en mera omfattande representation eller dylikt än under förkrigsinkomståren, bör avdrag för omkostnaden såvitt angår den ökade representationen medgivas endast i den mån den betingats av rörelsens utvidgning eller andra särskilda förhållanden.

Avdrag för kostnad för pensionering av anställda eller annat likartat ändamål med belopp överstigande medeltalet av liknande avdrag för förkrigsinkomståren medgives allenast i den mån kostnadsökningen kan anses erforderlig för normal årsavsättning på grund av ökade verkliga förpliktelser eller dylikt förhållande. Har sådan förpliktelse ingåtts efter utgången av augusti 1939, iakttages, *dels* att avdrag ej medgives i den mån med kostnaden avses att åt någon bereda högre pension än dubbla det belopp som anges i 9 § tredje stycket lagen den 18 juni 1937 om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser, i förekommande fall förenad med s. k. kapitalunderstöd å högst 4 000 kronor, *dels* att avdrag för s. k. övergångskostnad ej medgives med mera än en tiondel av hela det belopp av sådan kostnad som härrör av den ökade förpliktelsen i den mån den ej avser högre pensioner än nyss sagts, *dels ock* att i regel avdrag ej medgives med högre belopp än i medeltal 4 000 kronor för en var av de befattningshavare som pensioneringen avser.

l) Har skattskyldig i rörelse under beskattningsåret tillgodogjort sig produkter från eget jordbruk och utvisar på grund av den i räkenskaperna tillämpade prissättningen rörelsen inkomstökning och jordbruket inkomstminskning, skall för utjämning härutinnan vid inkomststoppsskattning enligt denna förordning beträffande nämnda produkter tillämpas skälig högre prissättning med sammanlagt högst det belopp som motsvarar summan av inkomstminskningen å jordbruket och det å jordbruket belöpande utjämningsavdraget.

m) Rörelseidkare, som lämnat bidrag till institut vilket under statens medverkan bildats för bedrivande av tekniskt-vetenskaplig forskning inom den bransch som rörelseidkaren företräder, äger avdraga sådant bidrag till hälften i den mån bidraget är att anse såsom anläggningsbidrag och i sin helhet i den mån bidraget är att hänföra till driftsbidrag.

n) Huru vid fastställande av inkomsten för beskattningsåret förfaras skall med utdelning å svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar

samt med beräkning av ränta å eget kapital nedlagt i rörelsen framgår av punkterna 6 och 8 här nedan.

5. Vid uppskattning av bankaktiebolags inkomst skall avdrag ske med belopp motsvarande den vinst, som för iakttagande av bestämmelserna i 49 § lagen om bankrörelse rörande inlåningens förhållande till bolagets egna fonder användes för avsättning till dylika fonder.

6. I rörelseinkomsten för annan rörelseidkare än sådan som bedriver penningrörelse inräknas ej beträffande vare sig förkrigsinkomståren eller beskattningsåret behållen *utdelning* å svenska aktier eller å andelar i svenska ekonomiska föreningar.

6. a. I förekommande fall skall den enligt denna förordning beräknade inkomsten fördelas å tid före och efter årsskiftet 1944/45; härvid skall dock undantag göras för sådan enligt denna förordning icke tillåten reserv, som uppkommit efter den 31 augusti 1939. Vad, som efter denna fördelning belöper å tid före den 31 december 1944, skall efter tillägg av beloppet av dylik reserv anses utgöra ifrågakvarande skattskyldigs inkomst under frågakvarande del av år 1944.

7. Vid beräkning av uppskattad merinkomst av *uppfinnarverksamhet* skall iakttagas, att den under beskattningsåret åtnjutna intäkten genom exploatering av viss uppfinning, vare sig den utgjort engångsersättning eller royalty eller dylikt, till en del kan vara att betrakta såsom gottgörelse för kostnader i samband med uppfinningen, däri inräknad ersättning för uppfinnarens eget förberedande arbete. I följd härav bör i fall, då det förberedande arbetet med uppfinningen påbörjats under tidigare år, inkomsten för beskattningsåret minskas med det belopp som kan anses motsvara gottgörelse för sådana kostnader, i den mån avdrag för desamma ej utnyttjats vid taxering till krigskonjunkturskatt tidigare år, och det mot kostnaderna svarande beloppet skäliggen fördelas på den tid under vilken det förberedande arbetet pågått. I förekommande fall bör alltså hänsyn till nämnda kostnader tagas även vid fastställande av jämförelseinkomsten för förvärvskällan.

8. a) För vardera förkrigsinkomståret så ock för beskattningsåret skall vid taxeringen angivas beräknad *ränta å eget kapital i rörelsen* efter en räntefot av fem procent samt, därest det egna kapitalet under beskattningsåret ökats sedan förkrigsinkomståren, beträffande kapitalökningen efter en räntefot av sex procent. Ingår i kapitalökning, som uppkommit genom besparing av vinstmedel från tidigare år, kapital som ej under någon del av beskattningsåret använts i rörelsen utan varit insatt i riksbanken eller annan bank eller eljest utlånat eller tillfälligt disponerat utom rörelsen, må dock ej ränta å detta kapital beräknas till högre belopp än som faktiskt tillkommit den skattskyldige. Vad angår jämförelseåret skall räntan beräknas å det egna kapital, som anses då hava varit nedlagt i rörelsen, därvid räntan beräknas till medeltalet av räntorna för förkrigsinkomståren, såvitt ej annan grund än medeltalsberäkning tillämpats vid jämförelseinkomstens fastställande, i vilket fall räntan bör beräknas efter grund som finnes skälig.

b) Såsom eget kapital i rörelsen utom i fall som avses i 4 § 6 mom. anses det belopp, varmed tillgångarna överstiga skulderna enligt den värdesättning, som skett i räkenskaperna,

dock att beträffade kapital nedlagt i maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk hänsyn skall tagas till den särskilda värdesättning av tillgångarna, som ligger till grund för inkomstuppskattningen enligt denna förordning, såtillvida att i eget kapital inräknas, för andra förkrigsinkomståret hälften av skillnaden mellan de i räkenskaperna för första förkrigsinkomståret gjorda avskrivningarna och de vid inkomstuppskattningen för samma år medgivna avskrivningarna samt för beskattningsåret hälften av skillnaden mellan i räkenskaperna gjorda och vid inkomstuppskattningen medgivna avskrivningar för vart och ett av förkrigsinkomståren och de beskattningsår, för vilka taxering till krigskonjunkturskatt därefter ägt rum, eller, därest de vid inkomstuppskattningen för nämnda år medgivna avskrivningarna äro större än de i räkenskaperna verkställda, eget kapital minskas med hälften av det överskjutande beloppet,

samt att beträffande kapital nedlagt i fartyg, som använts i rörelsen under båda förkrigsinkomståren men försålt eller förlorats före beskattningsårets ingång, i eget kapital för vardera förkrigsinkomståret inräknas hälften av den dolda reserv i fartyget, som enligt räkenskapernas värdesättning fanns vid första förkrigsinkomstårets ingång.

Vid beräkning av eget kapital skall iakttagas, bland annat,

att i tillgångarna ingående värde å svenska aktier eller andelar i svenska ekonomiska föreningar icke skall medräknas för annan skattskyldig än sådan, som bedriver penningrörelse,

att avskrivnings-, förnyelse- eller annan liknande fond skall räknas såsom skuld, i den mån den motsvaras av bokfört värde å tillgång, till vilken den hänför sig,

att såsom skuld skall räknas investeringsfond för ersättande av förkrigs-lager,

att avsättning i räkenskaperna för framtida skattebetalning ej skall räknas såsom skuld,

att, därest sådan skuld till pensionsstiftelse enligt lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser, å vilken icke utgår ränta till stiftelsen, i genomsnitt under beskattningsåret överstiger medeltalet av motsvarande skulder under förkrigsinkomståren, det överskjutande beloppet vid ifrågasvarande taxering ej skall räknas såsom skuld, samt

att i eget kapital ej inräknas årets vinst, medan å andra sidan årets förlust ej får avräknas.

Beträffande rörelseidkare, vilken i sina räkenskaper upptagit andra tillgångar och skulder än sådana hänförliga till rörelsen, iakttages, att bedömandet av vad som skall anses hava hört till rörelsen eller ej för förkrigsinkomståren och beskattningsåret bör ske efter såvitt möjligt likformiga grunder.

Vid beräkning av eget kapital i fall som avses i 4 § 6 mom. skall vad i denna punkt stadgas äga motsvarande tillämpning med iakttagande därjämte

att fastighet, som vid tillämpning av ovan meddelade bestämmelser upptagits till belopp understigande det vid sista förkrigsinkomstårets utgång gällande taxeringsvärdet, må vid beräkningen upptagas till nämnda belopp. Vad nu stadgats äger ej avseende å sådan del av fastighets värde som vid taxeringen redovisats såsom särskilt maskinvärde.

9. Vid fastställandet av *uppskattad merinkomst* av viss förvärvskälla i rörelse förfäres på följande sätt:

Från inkomsten för beskattningsåret avdrages jämförelseinkomsten. Omfattar beskattningsåret längre eller kortare tid än tolv månader, ökas eller minskas jämförelseinkomsten med hänsyn därtill. Om rörelse i förvärvskällan bedrivits endast under del av beskattningsåret, avdrages allenast motsvarande del av jämförelseinkomsten.

Det erhållna skillnadsbeloppet minskas i förekommande fall med sådant belopp, varmed enligt punkt 8 beräknad ränta för beskattningsåret överstiger räntan för jämförelseåret, eller ökas med sådant belopp, varmed räntan för beskattningsåret understiger räntan för jämförelseåret, därvid iakttages att, om jämförelseinkomsten beräknas för längre eller kortare tid än ett år, ränteskillnaden i motsvarande mån jämkas.

10. Vid beräkning av *uppskattad inkomstminskning* — däri i förekommande fall inräknas underskott — skola de bestämmelser, som gälla för beräkning av uppskattad merinkomst, äga motsvarande tillämpning. Uppskattad inkomstminskning framkommer alltså efter tillägg eller avdrag i förekommande fall av beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital. Emellertid skall, där jämförelseinkomsten fastställs till högre belopp än det som motsvarar den högsta inkomsten under något av åren 1937—1939 eller däremot svarande räkenskapsår, beloppet av uppskattad inkomstminskning bestämmas med utgångspunkt från den högsta av dessa inkomster. I fall, då verksamheten för vart och ett av nämnda år utvisar underskott, skall beloppet av uppskattad inkomstminskning bestämmas med utgångspunkt från det minsta av de underskottsbelopp som något av åren utvisar. Om den skattskyldige ej haft förvärvskällan under båda förkrigsinkomståren, må beloppet av uppskattad inkomstminskning bestämmas efter grund som finnes skälig.

11. a) Avdrag *medgives* för minskning av *dold förkrigsreserv* i tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse.

Såsom dold förkrigsreserv anses enligt 4 § 4 mom. första stycket det belopp, varmed tillgångens verkliga värde vid krigsutbrottet visas hava överstigit dess i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde vid nämnda tidpunkt. Har ej enligt punkt 4 b) här ovan utredning företetts rörande lagret vid krigsutbrottet, må emellertid såsom dold förkrigsreserv antagas det belopp, varmed lagrets verkliga värde vid sista förkrigsinkomstårets utgång visas hava överstigit dess i beskattningshänseende enligt denna förordning då gällande värde.

Det verkliga värdet av lagertillgång bestämmas efter tillgångens förkrigspris, varmed, såsom framgår av punkt 4 b) här ovan, förstås kostnaden för att anskaffa tillgångar av ifrågavarande slag vid krigsutbrottet eller, därest

lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång räknas såsom förkrigslager, vid sistnämnda tidpunkt.

Med tillgångs i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde förstås, där den dolda förkrigsreserven fastställs med hänsyn till förhållandena vid krigsutbrottet, summan av det bokförda värdet vid sista förkrigsinkomstårets utgång och den verkliga anskaffningskostnaden för den lagerökning som skett från denna tidpunkt till krigsutbrottet, och, där den dolda förkrigsreserven fastställs med hänsyn till förhållandena vid sista förkrigsinkomstårets utgång, det bokförda värdet vid denna tidpunkt.

Minskning av dold förkrigsreserv under beskattningsåret utgöres följaktligen av skillnaden mellan å ena sidan det belopp, vartill den dolda förkrigsreserven vid beräkning enligt ovan angivna grunder uppgått, och å andra sidan det belopp, varmed lagret vid beskattningsårets utgång vid uppskattning enligt denna förordning var nedskrivet under förkrigspris, eller i förekommande fall en och en fjärdedel gånger förkrigspris med avdrag av skillnaden mellan det belopp, för vilket avdrag för dold förkrigsreserv åtnjutits under tidigare beskattningsår, och det belopp som motsvarar återvinning av sådan reserv under de beskattningsår, som 1941—1944 års taxeringar avsågo.

b) Vid beräkning av dold förkrigsreserv i maskiner, inventarier eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk skall med verkliga värdet å sådan tillgång vid utgången av augusti 1939 förstås dess försäljningsvärde vid nämnda tidpunkt.

12. Vad angår *bevisning enligt 4 § 4 mom. andra stycket* må såsom exempel på omständigheter, som den skattskyldige kan med bärande sannolikhets-skäl ådagalägga, anföras,

att inkomstökningen helt eller delvis i följd av vidtagna rationaliserings-åtgärder skulle hava uppkommit även om förhållanden som omförmälas i 1 § ej inträffat,

eller att till följd av sådana före utgången av augusti 1939 ingångna leve-ransavtal, som icke haft samband med eller sin grund i förhållanden som omförmälas i 1 §, inkomstökningen skulle hava uppkommit även om sådana förhållanden ej inträffat,

eller att inkomstökningen helt eller delvis framstår som ett naturligt led i en utveckling, vilken icke haft samband med eller sin grund i förhållanden som omförmälas i 1 §.

13. När Kungl. Maj:t jämlikt föreskriften i 4 § 5 mom. bestämt *särskild grund* för fastställande huru stor del av uppskattad merinkomst skall antagas hava berott på förhållanden som avses i 1 §, är skattskyldig likväl berättigad att med bärande sannolikhets-skäl ådagalägga, att merinkomsten ej till någon del eller endast till mindre del berott av sådana förhållanden. Förebringas å andra sidan vid taxeringen beträffande viss skattskyldig bärande sannolikhets-skäl för att merinkomsten till större del eller i sin helhet berott på förhållanden som i 1 § avses, skall den taxerade merinkomsten bestämmas med hänsyn därtill.

Uppskattad merinkomst, som hänför sig till livförsäkringsrörelse eller till

yrkesmässigt bedriven vetenskaplig, litterär eller konstnärlig verksamhet, verksamhet som läkare, veterinär, tandläkare, konsulterande ingenjör eller arkitekt eller därmed jämförlig yrkesutövning, skall antagas ej hava berott på förhållanden som avses i 1 §, såvitt ej bärande sannolikhetsskäl förebringas för att merinkomsten berott på sådana förhållanden. Kungl. Maj:t äger jämväl för särskilt bestämt annat slag av till rörelse hänförlig verksamhet än nu sagts bestämma att den skall i avseende varom här är fråga likställas med sådan verksamhet.

14. Beträffande *handelsbolag, kommanditbolag, enkelt bolag eller rederi* sker uppskattning av inkomst med motsvarande tillämpning av de i 3 och 4 §§ meddelade bestämmelserna. För företaget såsom sådant bestämmes uppskattad merinkomst eller inkomstminskning samt fastställs i vad mån denna skall antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, varjämte utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs beräknas. Av sålunda fastställt belopp påföres en var av delägarna vad på honom belöper för att vid beräkning av den taxerade merinkomsten medräknas som om fråga vore om en delägarens egen förvärvskälla. Med hänsyn till bestämmelserna i 11 § om skattens beräkning skall en var delägare jämväl påföras på honom belöpande jämförelseinkomst. Motsvarande skall gälla beträffande delägare i s. k. gruvbolag.

Därjämte iakttages, att vid bestämmande av den taxerade merinkomsten beträffande delägare, för vilken den på honom belöpande jämförelseinkomsten ej uppgår till 3 000 kronor, skall, därest delägaren deltagit i företagets skötsel och därav haft sin huvudsakliga försörjning, beräknas ett extra avdrag svarande mot det belopp varmed den på delägaren belöpande jämförelseinkomsten understiger 3 000 kronor. I fall som nu sagts skall vid tillämpning av bestämmelserna i 11 § såsom jämförelseinkomst anses ett belopp av 3 000 kronor.

till 5 §.

1. För beräkning av den *uppskattade merinkomsten* av jordbruk erfordras, att nettointäkten av jordbruksfastighet dels för beskattningsåret dels för vart och ett av förkrigsinkomståren uppdelas på det sätt, att till nettointäkt av skogsbruk hänföres intäkter av skogsbruk enligt 21 § c) kommunal-skattelagen med avdrag för därpå belöpande omkostnader, medan till nettointäkt av jordbruk hänföres övriga enligt nämnda paragraf till intäkter av jordbruksfastighet hänförliga intäkter med avdrag för därpå belöpande omkostnader.

I fall, där utredning om en specificerad uppdelning av omkostnader på jordbruk och skogsbruk ej kan förebringas, må i regel kunna förfaras så, att för vart och ett av förkrigsinkomståren och beskattningsåret såsom omkostnader för skogsbruk upptages, förutom vid beräkning av nettointäkten av jordbruksfastighet gjort avdrag för värdeminskning å skog, ett belopp motsvarande viss procent av de i nettointäkten ingående bruttointäkterna av olika slag av skogsprodukter, medan till omkostnader för jordbruk hänföres samt-

liga de vid nettointäktens beräkning avdragna utgifterna i den mån de överstiga de för skogsbruk på sätt nyss sagts upptagna omkostnaderna. Procentsatser för beräkning av omkostnader för förvärvande av intäkter av olika slag av skogsprodukter fastställas av Kungl. Maj:t efter förslag av den centrala krigskonjunkturskattenämnden. Där sådan procentsats ej fastställts, må, om ej utredning om en specificerad uppdelning av omkostnaderna kan föreläggas, dessa beräknas efter grund som finnes skälig. Rörande fördelningen av omkostnaderna mellan jordbruk och skogsbruk, när jordbruket visar underskott, se punkt 3 sista stycket av anvisningarna till 6 §.

Sedan uppdelning av intäkter och omkostnader på jordbruk och skogsbruk ägt rum, skall för fastställande av den uppskattade merinkomsten av jordbruk, under iakttagande av vad nedan föreskrives, beräknas det belopp, varmed intäkterna av jordbruk med avdrag för därpå belöpande omkostnader under beskattningsåret överstiga motsvarande jämförelseinkomst.

2. Vid bestämmande av den uppskattade merinkomsten skall sådan avvikelse ske från uppskattningen enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt som erfordras för att åstadkomma likformighet i inkomst- uppskattningen för förkrigsinkomståren och beskattningsåret. Om exempelvis under beskattningsåret minskning skett av kreatursbesättningen genom nedslaktning i större omfattning än som brukat förekomma vid ifrågavarande jordbruk och i större omfattning än som där förekommit under förkrigsinkomståren, bör ett med hänsyn därtill avvägt belopp avräknas. Därjämte bör beaktas om i mera avsevärd omfattning sådana onormala omkostnader under något av förkrigsinkomståren eller beskattningsåret förekommit för reparationer, inköp av levande djur m. m., som ej uppvägs av motsvarande ökning av intäkterna under året. Hava sådana omkostnader förekommit, bör skälig jämkning göras i inkomst uppskattningen för det år på vilket de belöpa, dock under iakttagande att, därest omkostnader som nu avses förekommit under beskattningsåret, avdrag i allt fall skall medgivas i den mån desamma överstiga det belopp motsvarande kostnader skulle hava utgjort vid utgången av augusti 1939. Därest under beskattningsåret nyuppsättning av inventarier eller ny-, till- eller ombyggnad å för jordbruket nödiga driftbyggnader eller till jordbruket hänförlig grundförbättring å fastigheten ägt rum, må jämväl avdrag för kostnaden härför medgivas i den mån den överstiger det belopp, vartill kostnaden för motsvarande nyuppsättning eller arbeten skulle hava uppgått vid utgången av augusti 1939, eller, därest nyuppsättning skett av tillgång som kan anses hava väsentligt värde endast så länge förhållanden som avses i 1 § föreligga, det värde tillgången kan antagas komma att äga sedan kriget upphört.

Inkomst för förkrigsinkomståren beräknas allenast för den eller de fastigheter, som den skattskyldige ägt eller brukat under beskattningsåret.

Har skattskyldig i rörelse under beskattningsåret tillgodogjort sig produkter från eget jordbruk och utvisar på grund av den i räkenskaperna tillämpade prissättningen jordbruket inkomstökning men rörelsen uppskattad inkomstminskning, skall för utjämning härutinnan vid inkomst uppskattning

enligt denna förordning beträffande nämnda produkter tillämpas lägre pris-sättning med sammanlagt högst det belopp som motsvarar summan av inkomsminskningen å rörelsen och det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget. Därvid iakttages, att prissänkningen skall anses belöpa å jordbrukets ifrågavarande produkter i förhållande till de i räkenskaperna redovisade försäljningsprisen.

3. Såsom *jämförelseinkomst* skall i regel upptagas medeltalet av inkomsterna för båda förkrigsinkomståren. Har den skattskyldige ej under förkrigsinkomståren bedrivit samma jordbruk som under beskattningsåret under förhållanden jämförbara med förhållandena under detta år eller hava förkrigsinkomståren visat underskott eller eljest uppenbart onormala resultat, må i stället för medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren annat belopp, som finnes skäligt, upptagas såsom jämförelseinkomst. Har den skattskyldige ej under förhållanden jämförbara med förhållandena under beskattningsåret bedrivit samma jordbruk under båda förkrigsinkomståren men under ett av dessa år, och kan det anses att avkastningen av jordbruket under detta år ungefärligen motsvarat den genomsnittliga avkastningen av ett liknande jordbruk i trakten för båda förkrigsinkomståren, må vid jämförelseinkomstens bestämmande hänsyn tagas till inkomsterna under detta år, som om dessa vore medeltal för båda åren. I förekommande fall må eljest beaktas resultat, som under förkrigsinkomståren eller något av dessa utvunnits av annan, vilken då bedrivit jordbruk å samma fastighet.

För fysisk person, som av jordbruket haft sin huvudsakliga försörjning, må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

4. Ränta å minskning av *eget kapital* i jordbruket beräknas efter en räntefot av fem procent, ränta å ökning av sådant kapital efter en räntefot av sex procent. Ökning av eget kapital i jordbruket anses i regel hava ägt rum vid avbetalning av skuld, som hänfört sig till jordbruket, samt vid nedläggande av eget kapital i samband med ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förbättring eller vid en mera omfattande nyuppsättning av inventarier för stadigvarande bruk å fastigheten eller dylikt, men ej om avbetalning skett av annan skuld än nu sagts även om denna varit intecknad i fastigheten. Hänsyn till ökning av eget kapital tages endast då den skattskyldige förebringat tillfredsställande utredning rörande ökningen.

5. Såsom taxerad merinkomst av jordbruk skall, där ej utredning som avses i nästa punkt förebringas, upptagas den uppskattade merinkomsten med avräkning av dels ett belopp utgörande tio procent av den uppskattade merinkomsten, avsett att täcka av kriget förorsakad värdeminskning genom försämrad hävd med mera, dels ock ett belopp svarande mot utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande tjugufem procent av jämförelseinkomsten.

6. Skattskyldig som vill framställa yrkande att den efter det i punkt 5 omförmälda avdraget å tio procent återstående uppskattade merinkomsten skall

anses helt eller delvis ej hava berott på förhållanden, som i 1 § sägs, har att till stöd för yrkandet förete erforderlig utredning.

Därvid gäller såsom huvudregel, att i taxerad merinkomst inräknas endast bruttointäkten ingående prisstegring vid avyttring eller uttag till egen rörelse av produkter från jordbruket utöver vad som erfordrats för att dels täcka omkostnadernas ökning i förhållande till prisläget före krigsutbrottet dels utgöra kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket. Hänsyn tages därvid ej till ökning av värdet å fri bostad å fastigheten eller av andra naturaförmåner från denna. Ingår i den uppskattade merinkomsten inkomstökning på grund av tillfällig uthyrning eller av körslor eller dylikt i större omfattning än normalt, skall den upptagas i den taxerade merinkomsten i den mån den kan med sannolikhet anses hava berott på förhållanden som avses i 1 §, även om den ej uppkommit på grund av prisstegring. Inkomstökning å arrende eller dylikt upptages i den taxerade merinkomsten endast i den mån den kan med sannolikhet anses hava berott på förhållanden som avses i 1 §.

Kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket skall vid utredning enligt denna punkt beräknas till femton procent av den vinst, som skulle hava uppkommit, därest avyttring eller uttag till egen rörelse av jordbruksprodukter av samma slag som under beskattningsåret ägt rum under förkrigsinkomståren.

Prisstegring utöver vad som erfordrats för att täcka omkostnadernas ökning och utgöra kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket beräknas normalt å bruttointäkterna för beskattningsåret efter procentsatser som av Kungl. Maj:t fastställas efter förslag av den centrala krigskonjunkturskattenämnden eller, där sådan procentsats ej fastställts, efter procentsats som finnes skälig. Om det av skattskyldig eller beskattningsmyndighet visas att å gjorda försäljningar under beskattningsåret tillämpats priser vilka för den skattskyldige genomsnittligt innefattat en mindre eller större prisstegring än som beräknats med tillämpning av fastställda procentsatser, skall dock hänsyn därtill tagas vid den taxerade merinkomstens fastställande.

till 6 §.

1. Den grundläggande principen i fråga om krigskonjunkturbeskattning av skogsbruk är att beskattning endast sker av det belopp som motsvarar prisstegring å i skogsbruket tillgodogjorda skogsprodukter i förhållande till det genomsnittliga prisläget under förkrigsinkomståren i den mån denna prisstegring överstiger omkostnadernas ökning sedan sagda tid. Beskattningen reduceras ytterligare dels genom kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket, dels genom särskilt avdrag med syfte bland annat att befördra med hänsyn till folkhushållningen önskvärda avverkningar, ett avdrag som blir högre i den mån avverkningen överstiger viss storlek. Eftersom inkomsterna av skogsbruk för såväl förkrigsinkomståren som beskattningsåret äro beroende av virkesuttagens storlek och således ej utgöra lämplig

grund för att jämföra den skattskyldiges verkliga ekonomiska förmåner under de olika åren, skall någon uppskattad merinkomst av skogsbruk ej fastställas. Beskattningen begränsas däremot på det sätt att den taxerade merinkomsten ej må beräknas till högre belopp än som av den skattskyldige kan visas hava utgjort nettointäkt av skogsbruk under beskattningsåret. Den närmare innebörden av dessa regler framgår av följande punkter.

2. För beräkning av den *taxerade merinkomsten* i annat fall än som avses i punkt 4 skall i första hand fastställas det belopp som motsvarar prisstegringen i förhållande till det genomsnittliga prisläget under förkrigsinkomst-åren å de under beskattningsåret avyttrade eller för förädling eller förbrukning i egen rörelse uttagna skogsprodukterna, i den mån prisstegringen överstiger vad som erfordrats för att täcka omkostnadernas ökning. Prisstegringen torde vanligen kunna beräknas procentuellt å bruttointäkterna beträffande olika produkter.

Kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket beräknas till *tjugufem* procent av den vinst, som skulle hava uppkommit, därest avytting eller uttag för förädling eller förbrukning i egen rörelse av skogsprodukter av samma slag som under beskattningsåret ägt rum under förkrigsinkomst-åren.

Från det vid tillämpning av andra stycket framkomna återstående beloppet medgives särskilt avdrag med syfte bland annat att befordra med hänsyn till folkhushållningen önskvärda avverkningar. Dylikt avdrag utgör fem procent å bruttointäkten av den ifrågavarande avverkningen i dess helhet å samtliga den skattskyldige tillhöriga fastigheter samt, om avverkningen överstigit nedan angiven virkeskvantitet, därutöver hälften av det resterande återstående beloppet till den del det belöper å den överskjutande avverkningen. Kungl. Maj:t äger att, om särskild anledning därtill uppstår, för särskilda virkesslag förordna om större nedsättning än som nu sagts. Om bruttointäkten av avverkningen är väsentligt högre än som normalt kan påräknas för en dylik avverkning, beräknas dock avdraget endast å så stort belopp som kan anses motsvara normal bruttointäkt. Den virkeskvantitet till vilken enligt vad nyss sagts hänsyn skall tagas vid bestämmande av avdragets storlek skall utgöra etthundratrettio procent av det antal kubikmeter virke, som erhålles genom att med varandra multiplicera de vid senaste fastighetstaxering tillämpade talen för areal, bonitet och relativ skogstillgång. Det ovan angivna resterande återstående beloppet fördelas på den avverkning, som uppgår till respektive överstiger den angivna virkeskvantiteten, i förhållande till antalet kubikmeter virke inom vardera avverkningsdelen.

Grunder för beräkning av prisstegring som i första stycket sägs och för kompensation som i andra stycket sägs fastställas av Kungl. Maj:t efter förslag av den centrala krigskonjunkturskattenämnden.

Om den skattskyldige eller beskattningsmyndighet kan visa att å de försäljningar eller uttag till egen rörelse, som av den skattskyldige gjorts under beskattningsåret, tillämpats priser vilka sammanlagt innefattat en mindre eller större prisstegring än som beräknats med tillämpning av nyss angiven

beräkningsgrund, skall hänsyn därtill tagas vid den taxerade merinkomstens fastställande. Jämväl i detta fall skall kompensation som i andra stycket sägs och avdrag som i tredje stycket sägs medgivas.

Avdrag som i tredje stycket sägs skall anses utgöra kompensation jämväl för det förhållandet att nämnda prisstegring blivit mindre än som kan anses normalt för ifrågavarande sortiment av sådan anledning som att den skattskyldige till bränsle avverkat virke vilket normalt kunnat avyttras till massaved eller dylikt. Dock äger skattskyldig rätt att, i stället för att komma i åtnjutande av avdrag som nu sagts, om därigenom större förmån erhålles, åberopa bevisning att prisstegringen på det avverkade virket av dylik anledning varit mindre än den som normalt skulle kunnat påräknas.

3. Visar den skattskyldige, att hans nettointäkt av skogsbruk i annat fall än som avses i punkt 4 under beskattningsåret varit mindre än det belopp som erhålles vid tillämpning av punkt 2, må den taxerade merinkomsten icke bestämmas till högre belopp än nettointäkten utgjort.

Vid beräkning av nettointäkten av skogsbruk skall från bruttointäkterna av skogsbruk under beskattningsåret avdrag göras för därpå belöpande omkostnader. För beräkningen erfordras alltså i regel att nettointäkten av jordbruksfastighet såvitt angår beskattningsåret uppdelas mellan skogsbruk och jordbruk på det sätt som angives i punkt 1 av anvisningarna till 5 §. Såsom omkostnad må upptagas jämväl beräknad skälig kostnad för utav avverkning föranledda efterföljande röjnings- och liknande arbeten så ock kostnad för utav avverkningen direkt förorsakad återplantering, ändå att kostnaderna ej hänföra sig till beskattningsåret. Har under beskattningsåret nedlagts dylik kostnad, för vilken avdrag medgivits vid taxering till krigskonjunkturskatt redan för tidigare beskattningsår, får sådant belopp ej ånyo avdragas. Därest omkostnad under beskattningsåret i avsevärd utsträckning hänför sig till skogsprodukter, vilka ej avyttrats före beskattningsårets utgång, skall denna omkostnad vid ifrågavarande taxering anses belöpa på beskattningsåret endast i den mån den hänför sig till under detta år avyttrade produkter. Å andra sidan skall den skattskyldige vara berättigad att åtnjuta avdrag för omkostnad, som hänför sig till under beskattningsåret avyttrade men dessförinnan avverkade produkter, i den mån den skattskyldige ej tidigare åtnjutit avdrag för denna omkostnad. Därest under beskattningsåret nyuppsättning av inventarier eller ny-, till- eller ombyggnad å för skogsbruket nödiga drifbyggnader eller till skogsbruket hänförlig grundförbättring å fastigheten ägt rum, må jämväl avdrag för kostnaden härför medgivas i den mån den överstiger det belopp, vartill kostnaden för motsvarande nyuppsättning eller arbeten skulle hava uppgått vid utgången av augusti 1939, eller, därest nyuppsättning skett av tillgång som kan anses hava väsentligt värde endast så länge förhållanden som avses i 1 § föreligga, det värde tillgången kan antagas komma att äga sedan kriget upphört. Såsom omkostnad må i fall, då skog avverkats eller ock avyttrats utan samband med avyttring av marken, belopp motsvarande avdrag enligt 22 § 1 mom. andra stycket kommunalskattelagen upptagas endast om fastigheten förvärvats efter utgången av augusti 1939.

I fall, där skattskyldig under beskattningsåret drivit såväl jordbruk som skogsbruk och jordbruket utvisar underskott, äger den skattskyldige att vid beräkning av nettointäkten av skogsbruket till omkostnader för skogsbruk överföra högst så stor del av omkostnaderna för jordbruket att underskottet å detta bortfaller.

4. I fall, då växande skog avyttrats i samband med avyttring av marken, beräknas nettointäkt av skogsbruk enligt denna förordning så att från den för skogen erhållna köpeskillingen avdrag göras dels med ett belopp svarande mot den växande skogens uppskattade värde vid utgången av augusti 1939 eller, om skogens för ägaren gällande ingångsvärde var större, detta värde, dels för de i samband med avyttringen uppkomna kostnaderna i den mån de belöpa på skogen. Den sålunda beräknade nettointäkten av skogsbruk, minskad med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande *tjugufem* procent å nettointäkten, upptages såsom taxerad merinkomst å avyttringen av den växande skogen. Vid uppskattning av värdet å den växande skogen vid utgången av augusti 1939 iakttagas, att bevisning rörande dess storlek i regel ej kan åläggas den skattskyldige. Värdeökningen å den växande skogen sedan nämnda tidpunkt må följaktligen ej beräknas till högre belopp än som finnes med sannolikhet svara mot utvecklingen av den allmänna fastighetsmarknaden beträffande skogsegendomar å orten.

5. Har skattskyldig i rörelse under beskattningsåret tillgodogjort sig produkter från eget skogsbruk och utvisar på grund av den i räkenskaperna tillämpade prissättningen rörelsen uppskattad inkomstminskning, medan taxerad merinkomst framkommer för skogsbruket, skall för utjämning härutinnan beträffande nämnda produkter tillämpas lägre prissättning med sammanlagt högst det belopp som motsvarar summan av inkomstminskningen å rörelsen och det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget. Därvid iakttagas, att prissänkningen skall anses belöpa å skogsbrukets ifrågavarande produkter i förhållande till de i räkenskaperna redovisade försäljningsprisen.

Vad sålunda stadgats skall gälla även i fall då skattskyldig i rörelse tillgodogjort sig produkter från skogsbruk, bedrivet av moder- eller dotterföretag, och skall i dylikt fall inkomstuppskattningen för båda företagen jämkas med hänsyn till den tillämpade prissättningen.

6. Vad i punkt 4 av anvisningarna till 9 § stadgats skall äga motsvarande tillämpning i fall där växande skog avyttrats i samband med avyttring av marken och intäkten å avyttringen är att hänföra till inkomst av skogsbruk.

Har växande skog tagits i anspråk av kronan genom förfogande enligt allmänna förfogandelagen eller har växande skog eljest avyttrats under sådana förhållanden att tvångsförsäljning till det allmänna måste anses vara för handen, skall vad i punkt 4 av anvisningarna till 9 § stadgats likaledes äga motsvarande tillämpning.

7. Vid taxering till krigskonjunkturskatt skall helt bortses från bruttointäkt av under år 1943 stormfälld skog så ock från därå belöpande omkostnader.

till 7 §.

1. Beträffande inkomst av annan fastighet kan det i regel antagas, att *taxerad merinkomst* bör upptagas allenast i fall där bruttointäkterna under beskattningsåret i jämförelse med förkrigsinkomståren ökats på grund av uthyrningsmöjligheter, som under normala förhållanden ej pläгат vara för handen men under beskattningsåret kunnat utnyttjas, och som kunna med sannolikhet antagas hava haft sitt upphov i det av krigstillståndet framkallade läget. Taxering företages härför i regel allenast därest nu angivna förutsättningar synas vara för handen. Tillika iakttages att medgivande av utjämningsavdrag med femton procent å jämförelseinkomsten påverkar den taxerade merinkomstens storlek.

2. Vid bestämmande av *uppskattad merinkomst* skall inkomst för förkrigsinkomståren beräknas allenast för fastigheter som den skattskyldige innehaft även under beskattningsåret.

Den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda beräkningen av inkomst av annan fastighet skall vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning frångås i de mån följande särskilda föreskrifter därtill föranleda.

Har fastighet eller del därav, som pläгат vara uthyrd, under något av förkrigsinkomståren ej varit uthyrd men har den varit uthyrd under beskattningsåret, skall vid uppskattning av inkomsterna för förkrigsinkomståren tilläggas skäligt hyresbelopp. Avdrag för kostnad för reparation och underhåll av byggnader beräknas ej för förkrigsinkomståren samt ej heller för beskattningsåret i vidare mån än kostnaden förorsakats av eller eljest ägt direkt samband med de förhållanden som föranlett inkomstökningen eller med anordning som nödvändiggjorts av krigstillståndet. Värdeminskningsskatt avdrag beräknas ej för förkrigsinkomståren. För beskattningsåret medgives sådant avdrag endast i den mån värdeminskningen under detta år på grund av verkställd ny-, till- eller ombyggnad eller annan omständighet kan antagas hava varit större än under förkrigsinkomståren. Det må emellertid framhållas, att uthyrning varom här är fråga ofta föranleder skadegörelse eller slitning, som ej skulle hava uppkommit, om ej uthyrningen ägt rum. Sådant förhållande må, där ej hänsyn till detsamma tagits genom avdrag för reparation eller dylikt under beskattningsåret, beaktas vid beräkning av avdrag för värdeminskning. Har å andra sidan under beskattningsåret kostnad nedlagts för reparation eller underhåll, som under föregående beskattningsår blivit eftersatt och på den grund beaktats vid beräkning av värdeminskningsskatt avdrag för det året, må avdrag för kostnaden ej ånyo medgivas.

3. Såsom *jämförelseinkomst* skall i regel upptagas medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren. Har den skattskyldige ej under båda förkrigsinkomståren innehaft samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret, må såsom jämförelseinkomst i stället för medeltalet av inkomsterna för dessa år antagas annat belopp, som finnes skäligt. Har den skattskyldige ej innehaft samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret under hela det förra men under hela det senare förkrigsinkomståret, skall i

regel inkomsten för det senare året vara jämförelseinkomst. Har den skattskyldige ej innehaft samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret under något av förkrigsinkomståren i dess helhet, må beaktas resultat, som under förkrigsinkomståren eller något av dessa utvunnits av annan, vilken då innehaft fastigheten. Vid denna jämförelse bör dock iakttagas den skillnad som må föreligga bland annat med hänsyn till det av de olika ägarna i fastigheten nedlagda egna kapitalet.

För fysisk person, som av annan fastighet haft sin huvudsakliga försörjning, må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

4. Ränta å minskning av *eget kapital* i fastigheten beräknas efter en räntefot av fem procent, ränta å ökning av sådant kapital efter en räntefot av sex procent. Ökning av eget kapital i fastigheten anses i regel hava ägt rum vid avbetalning av skuld, som hänfört sig till fastigheten, samt vid nedläggande av eget kapital i samband med ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förbättring eller vid en mera omfattande nyuppsättning av inventarier för stadigvarande bruk å fastigheten eller dylikt, men ej om avbetalning skett av annan skuld än nu sagts även om denna varit in-tecknad i fastigheten.

till 8 §.

1. Såsom likartad med inkomst i form av tantiem m. m. anses exempelvis sådan inkomst av tjänst som utgår i form av lön eller annan förmån från rörelse, om och i den mån lönen eller förmånens belopp uppenbarligen påverkas av rörelsens resultat. I den mån ökning av sådan lön eller förmån får anses motiverad av ett större eller värdefullare arbete betraktas den följaktligen ej såsom likställd med inkomst av tantiem m. m.

2. I fråga om inkomst av tillfällig verksamhet såsom uppfinnare skall vad i punkt 7 av anvisningarna till 4 § stadgats beträffande yrkesmässig uppfinnarverksamhet äga motsvarande tillämpning.

3. Såsom jämförelseinkomst upptages i regel medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet som avses i 8 § sista stycket. Är det uppenbart att detta medeltal ej utgör ett godtagbart uttryck för den skattskyldiges normala årsinkomst av sådant slag vid tiden närmast före krigsutbrottet, skall dock jämförelseinkomsten fastställas till annat belopp som med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt. Har skattskyldig, vilken under beskattningsåret åtnjutit inkomst av tjänst, befordrats till eller eljest övergått till den ifrågavarande tjänsten efter krigsutbrottet, och skulle, om den skattskyldige redan dessförinnan innehaft den nya tjänsten, på grund därav för honom fastställts högre jämförelseinkomst än den för honom eljest gällande, skall jämförelseinkomsten skäligen jämkas med hänsyn härtill. Därest skattskyldig av inkomst som här avses haft sin huvudsakliga försörjning, må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

till 9 §.

1. Uppskattning av realisationsvinst vid avyttring av fast eller lös egendom sker enligt de regler som gälla för beräkning av sådan vinst enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, dock att i stället för priset vid förvärvet må avdragas egendomens uppskattade värde vid utgången av augusti 1939, om därigenom större förmån erhålles. Vid uppskattning av dylikt värde å fast egendom iakttages, att bevisning rörande dess storlek i regel ej kan åläggas den skattskyldige. Värdeökningen å egendomen efter nämnda tidpunkt bör följaktligen ej beräknas till högre belopp än som finnes med sannolikhet svara mot utvecklingen av den allmänna fastighetsmarknaden å orten. Från realisationsvinsten får avdragas realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom, därvid beaktas, att, om värdet vid utgången av augusti 1939 lagts till grund för beräkningen av realisationsvinsten, värdet vid samma tidpunkt också skall läggas till grund för beräkning av realisationsförlusten, försåvitt värdet å den egendom förlusten avser då var lägre än kostnaden för förvärvet.

Inkomst av realisationsvinst beräknas ej för förkrigsinkomståren. Om skattskyldig mera regelbundet gör försäljningar, exempelvis av aktier, utan att dock yrkesmässig sådan verksamhet anses föreligga, kan beskattning av hela den realisationsvinst, som belöper på tiden efter krigsutbrottet, stundom te sig oskäligen. Jämkning av den taxerade merinkomsten bör i sådant fall ske genom avdrag med skäligt belopp, därvid emellertid märkes, att till utgångspunkt för avdraget bör tagas realisationsvinsten i sin helhet och ej blott den del av denna vinst som hänför sig till värdeökning efter krigsutbrottet, samt att även storleken av försäljningsvinster under de olika åren, som ej äro skattepliktiga, bör beaktas.

2. Till realisationsvinst enligt 9 § skall icke hänföras sådan intäkt, som enligt 2 § 1 mom. andra stycket skall inräknas i inkomst av rörelse.

3. Har uppkommen realisationsvinst vid avyttring av tillgång för stadigvarande bruk under beskattningsåret använts för inköp av tillgång liknande den avyttrade under sådana förhållanden att avyttringen och inköpet helt eller delvis skäligen böra betraktas som ett utbyte av en befintlig tillgång mot en annan, skall i motsvarande mån realisationsvinsten ej medräknas vid taxeringen till krigskonjunkturskatt. Har vid taxering till krigskonjunkturskatt ett föregående år tillämpning skett av motsvarande bestämmelse i då gällande författning, skall, därest den inköpta tillgången åter avyttrats under beskattningsåret, vid beskattning enligt 9 § så anses som om omedelbart avdrag för avskrivning å tillgången skett med det belopp som skatteeftergiften det föregående året avsett.

4. Har fastighet tagits i anspråk genom expropriation eller eljest avyttrats under sådana förhållanden att tvångsförsäljning till det allmänna måste anses vara för handen, och finnes det ej uppenbart, att avyttringen skulle ägt rum även om tvång icke förelegat, skall den genom överlåtelsen uppkomna realisationsvinsten icke anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §.

till 10 §.

1. Av 4 § 3 mom. framgår att, om en förvärvskälla inom rörelse utvisar inkomstökning och en annan inkomstminskning, inkomstminskningen skall i viss ordning avräknas från inkomstökningen. Av punkt 4 av anvisningarna till 4 § och tredje stycket av punkt 2 av anvisningarna till 5 § framgår att i förhållande mellan jordbruk och rörelse utjämning i vissa fall skall enligt särskilda regler äga rum i händelse den ena förvärvskällan utvisar inkomstökning och den andra inkomstminskning. Utjämning i särskild ordning skall enligt punkt 3 sista stycket och punkt 5 av anvisningarna till 6 § jämväl i vissa fall ifrågakomma i förhållande mellan å ena sidan skogsbruk, å andra sidan jordbruk, därest detta utvisar underskott, eller rörelse, därest denna utvisar inkomstminskning.

Beräkning av inkomstminskning beträffande skogsbruk förutsättes ej enligt denna förordning kunna ifrågakomma.

Beräkning av inkomstminskning beträffande annan fastighet förutsättes ej enligt denna förordning kunna ifrågakomma i annat fall än som avses i punkt 3 här nedan.

Avdrag för realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom medges enligt 9 § från realisationsvinst å sådan egendom men antages enligt denna förordning ej kunna ske i andra fall.

2. I övrigt skall avdrag för inkomstminskning under beskattningsåret å krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla medgivas vid den beskattningsbara merinkomstens bestämmande enligt följande föreskrifter.

Avdrag för inkomstminskning å rörelse, i den mån utjämning av densamma ej skett enligt de i punkt 1 första stycket angivna bestämmelserna, skall medgivas från inkomstökning hänförlig till sådan inkomst, som avses i 2 § 1 mom. e), samt, till den del inkomstminskningen överstiger sådan inkomstökning och kan antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, från taxerad merinkomst å annan förvärvskälla.

Vad sålunda stadgats om inkomstminskning å rörelse skall i tillämpliga delar gälla jämväl i fråga om inkomstminskning hänförlig till sådan inkomst, som avses i 2 § 1 mom. e), under iakttagande att avdrag för sådan inkomstminskning i första hand skall ske från inkomstökning å rörelse.

Med inkomstökning å rörelse avses här ovan den uppskattade merinkomsten minskad med det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget. Inkomstökning hänförlig till sådan inkomst, som avses i 2 § 1 mom. e), skall beräknas till skillnaden mellan inkomsten under beskattningsåret och motsvarande inkomst under ett antaget jämförelseår.

Med inkomstminskning å rörelse avses här ovan summan av den enligt punkt 10 av anvisningarna till 4 § beräknade uppskattade inkomstminskningen och ett belopp svarande mot det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget. Beträffande inkomst som avses i 2 § 1 mom. e) skall inkomstminskning beräknas till skillnaden mellan inkomsten under det antagna jämförelseåret och inkomsten under beskattningsåret, dock under iakttagande att inkomstminskningen ej må beräknas till högre belopp än som erhålles vid

motsvarande tillämpning av den för beräkning av taxerad merinkomst gällande regeln enligt 8 § sista stycket. Inkomstminskning som nu sagts skall antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, i den mån det ej framgår såsom sannolikt att inkomstminskningen ej berott på sådana förhållanden.

Med inkomst som avses i 2 § 1 mom. e) under ett antaget jämförelseår förstås, där ej särskilda förhållanden till annat föranleda, medeltalet av inkomster av motsvarande slag under förkrigsinkomståren.

Beträffande inkomstminskning å jordbruk skall avdrag medgivas från taxerad merinkomst å annan förvärvskälla, i den mån inkomstminskningen skall anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Avdrag medgives i första hand från taxerad merinkomst av skogsbruk och, till den del avdraget ej kan sålunda fullt utnyttjas, från taxerad merinkomst å övriga förvärvskällor, i sista hand från taxerad merinkomst av rörelse. Med inkomstminskning som nu sagts avses det belopp, som erhålles vid motsvarande tillämpning av de för beräkning av uppskattad merinkomst å jordbruk gällande reglerna. Emellertid skall, där jämförelseinkomsten fastställles till högre belopp än det som motsvarar den högsta inkomsten under något av åren 1937 och 1938, inkomstminskningen bestämmas med utgångspunkt från den högsta av dessa inkomster. I fall, då jordbruket för vart och ett av nämnda år utvisar underskott, skall inkomstminskning bestämmas med utgångspunkt från det minsta av de underskottsbelopp som något av åren utvisar. Om den skattskyldige ej haft ifrågavarande jordbruk under båda förkrigsinkomståren, må beloppet av inkomstminskning bestämmas efter grund som finnes skälig. Av inkomstminskningen skall en fjärdedel anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, därest ej den skattskyldige visar, att större del av inkomstminskningen berott på sådana förhållanden.

Vid tillämpning av vad ovan föreskrivits skall iakttagas, att, därest skattskyldig haft inkomstminskning å en krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla och inkomstökning å en krigskonjunkturskatt icke underkastad förvärvskälla samt mellan dessa förvärvskällor finnes sådant samband att avräkning dem emellan framstår såsom särskilt naturlig, sådan avräkning i första hand bör ske, oaktat den skattskyldige även haft annan, krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, som utvisar inkomstökning. Vid bedömning i vad mån inkomstökning å krigskonjunkturskatt icke underkastad förvärvskälla skall anses föreligga bör jämförelse göras mellan den vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för beskattningsåret beräknade inkomsten av förvärvskällan och medeltalet av motsvarande inkomster under förkrigsinkomståren.

3. Beträffande avdrag för inkomstminskning under de beskattningsår, 1941—1944 års taxeringar till krigskonjunkturskatt avsågo, iakttagas, att sådant avdrag skall medgivas från den merinkomst, som återstår sedan det i 10 § 1 mom. omförmälda avdraget för inkomstminskning i förekommande fall gjorts. Vid bedömning av inkomstminskningens storlek och övriga med avdragsrätten sammanhängande frågor skola de vid nämnda taxeringar gäl-

lande föreskrifterna äga tillämpning. Därvid märkes, att fråga kan vara an-
tingen om sådan inkomstminskning, som vid 1941—1944 års taxeringar
skulle avdragas innan taxerad merinkomst av visst slag fastställdes, eller
om sådan inkomstminskning som fick avdragas enligt 10 § i förordningarna
om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1944. Avdrag medgives endast i den
mån inkomstminskningen kan anses hava berott på förhållanden som omför-
mälas i 1 §, under iakttagande tillika att avdrag för inkomstminskningen å an-
nan fastighet må medgivas allenast från taxerad merinkomst å samma för-
värvskälla under beskattningsåret. Vid beräkning av inkomstminskning å viss
förvärvskälla under de beskattningsår som 1942—1944 års taxeringar av-
sågo må ej vid tillämpning av 10 § 2 mom. hänsyn tagas till å förvärvskällan
belöpande utjämningsavdrag. Vid bestämmande huruvida avdrag skall an-
ses hava utnyttjats vid tidigare års taxeringar skall bortses från det i 10 §
omförmälda avdraget å 3 000 kronor.

Inkomstminskning å annan fastighet beräknas med motsvarande tillämp-
ning av de för beräkning av uppskattad merinkomst å denna förvärvskälla
gällande reglerna ävensom av vad ovan stadgats angående inkomstminskning
å jordbruk för det fall att jämförelseinkomsten fastställs till högre belopp
än medeltalet för förkrigsinkomståren. Inkomstminskning å annan fastighet
skall anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 § i den mån
den uppkommit genom att bruttointäkterna under det beskattningsår varom
är fråga i jämförelse med förkrigsinkomståren minskats på grund av att
uthyrningsmöjligheter, som under normala förhållanden pläga vara för han-
den, under beskattningsåret ej kunnat utnyttjas på grund av det av krigs-
tillståndet framkallade läget.

Avdrag som avses i denna punkt, med undantag för avdrag för inkomst-
minskning å annan fastighet, tillgodonjutes i första hand från taxerad mer-
inkomst av förvärvskälla, å vilken inkomstminskningen uppstått. Återstå-
ende avdrag göres från taxerad merinkomst av rörelse och, i den mån av-
draget ej såmedelst kan fullt utnyttjas, från summan av övriga taxerade mer-
inkomster.
